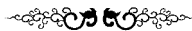

ภาวะผู้นำ

จากเนลสัน มันเดลา ถึง โอบามาแห่งทำเนียบขาว

ว.วชิรเมธี

สถาบันวิมุตตยาลัย

พิมพ์ถวายเป็นมุทิตาสักการะ

แต่

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

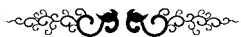
ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

เนื่องในโอกาสได้รับถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

จากมหาวิทยาลัยมหาดิใหญ่ อำเภอมหาดิใหญ่ จังหวัดสงขลา

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

ยกย่องบุคคลที่ควรยกย่อง

ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ได้ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แก่ท่านพระมหากุณฺธิชัย วชิรเมธี นับเป็นเกียรติประวัติ และนำมาซึ่งความยินดีแก่คณะสงฆ์ ศิษยานุศิษย์ และท่านที่เคารพนับถือในท่านพระมหากุณฺธิชัย วชิรเมธีโดยทั่วหน้า

ท่านพระมหากุณฺธิชัย วชิรเมธี หรือ ว.วชิรเมธี เป็นผู้มืบทบาทสำคัญ ในฐานะเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ก่อตั้งสถาบันวิมุตตยาลัย เป็นพระนักวิชาการรุ่นใหม่ที่มีผลงานปรากฏมากมาย มีความมุ่งมั่นอุทิศตนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อีกทั้งยังเป็นนักเขียนและเป็นนักพูดที่มีความสามารถอธิบายหลักพุทธธรรมให้เป็นที่สนใจและจับใจ เป็นที่สนใจและได้รับความนิยมนิยมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

การที่มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ได้ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในครั้งนี้ จึงเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมยินดี อีกทั้งยังถือว่าเป็นการยกย่องบุคคลที่ควรยกย่อง และให้เกียรติต่อท่านพระมหากุณฺธิชัย วชิรเมธี อันจะเป็นกำลังใจท่าน จะได้เป็นกำลังสำคัญในเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติยิ่งๆ ขึ้นไป และถือว่ามหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ได้ยกย่องและให้เกียรติคณะสงฆ์อีกทางหนึ่งด้วย

ขออนุโมทนาชื่นชมต่อท่านพระมหากุณฺธิชัย วชิรเมธี ที่ได้รับเกียรติคุณอันสำคัญในครั้งนี้ ขอให้ท่านพระมหากุณฺธิชัย วชิรเมธี จงเจริญอกงามไปพลุลย์ในร่มธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ตลอดกาลเป็นนิตย์เทอญ

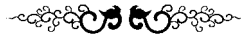
พระธรรมโกศาจารย์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เจ้าคณะภาค ๒

เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

สารจากผู้ก่อตั้งและผู้รับใบอนุญาต มหาวิทยาลัยมหาดไทย

มหาวิทยาลัยมหาดไทยมีปรัชญาว่า “**รู้คิด รู้ธรรม รู้สำเร็จ**” เรามีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ฉะนั้นมหาวิทยาลัยจึงตระหนักในการยกย่องเทิดทูนบุคคลที่ “**ร่วมอุดมการณ์**” เดียวกันกับมหาวิทยาลัย

ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ สภามหาวิทยาลัยมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า **พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี** เป็นพระสงฆ์รูปใหม่ที่สมควรแก่การยกย่องเทิดทูนอย่างยิ่ง เนื่องจากท่านเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นในการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างไม่ย่อท้อเหน็ดเหนื่อย และเป็นการนำเสนอธรรมะสู่ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้าถึงพุทธศาสนิกชนทุกกลุ่มวัย กลุ่มอาชีพ และกลุ่มสังคม

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้รับรางวัลมากมายในฐานะพระนักปราชญ์ นักวิชาการ นักคิด นักเขียน นักเทศน์ ที่เผยแผ่ธรรมะ ท่านเป็น “**ความหวังใหม่**” ของสังคมในการ “**กล่อมเกล่า**” และ “**ขัดเกล่า**” ให้ผู้คนในสังคมไทย และสังคมโลกเจริญชีวิตด้วยการมีคุณธรรมเป็นเครื่องกำกับ

ในฐานะผู้ก่อตั้งและผู้รับใบอนุญาตมหาวิทยาลัยมหาดไทย ดิฉันภาคภูมิใจและเป็นสุขใจอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยของเราได้ยกย่องเทิดทูนให้ **พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี** ได้รับปริญญา ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ในครั้งนี้

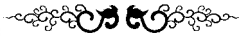
(นางประณีต ดิษยะศริน)

ผู้ก่อตั้งและผู้รับใบอนุญาตมหาวิทยาลัยมหาดไทย

คำประกาศเกียรติคุณ

ผู้ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๖ ณ บ้าน
ครึ่งใต้ ตำบลครึ่ง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อ
วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๐ และอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม
๒๕๓๗

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ได้อุทิศตนศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรม
แผนกบาลี และอุดมศึกษา จนสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดเป็นนักธรรมชั้นเอก
(๒๕๓๓) เปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งเป็นการศึกษาชั้นสูงสุดแห่งคณะสงฆ์ไทย
(๒๕๔๓) สำหรับอุดมศึกษานั้นท่านสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต จาก
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (๒๕๔๓) และพุทธศาสตรมหาบัณฑิต จาก
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๒๕๔๖)

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เป็นพระนักวิชาการ พระนักคิด นักเขียน
นักเทศน์ และนักพัฒนาสังคม ที่อุทิศตนทุ่มเทให้แก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
อย่างมุ่งมั่นจริงจัง ด้วยสื่อและวิทยาการที่ทันสมัยทั้งการบรรยาย การนิพนธ์
หนังสือและบทความ ผลงานหนังสือธรรมะของท่านมีมากมายไม่น้อยกว่า ๑๐๐
เล่ม ทุกเล่มล้วนก่อปรดีด้วยคุณค่าเนกอนันต์ ผลงานที่โดดเด่นของท่าน ซึ่งเป็น
ที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เช่น ธรรมะติดปีก, ธรรมะหลับสบาย, ธรรมะทำไม, สบตา
กับความตาย, คนสำราญ งานสำเร็จ, มองลึกนึกไกลใจกว้าง, งานสัมฤทธิ์ ชีวิต
รื่นรมย์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วท่านยังเขียนบทความตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านทาง
หนังสือพิมพ์รายวัน รายปักษ์ รายเดือน ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอีก

มากมายอย่างต่อเนื่อง ริเริ่มเผยแพร่พระพุทธานุศาสนานาผ่านทางเว็บไซต์ vimuttayalaya.net, tamdee.net, และ dhammatoday.com รวมทั้งเป็นผู้ริเริ่มการส่งคติธรรมประจำวันผ่าน SMS ในโครงการธรรมะโมบายล์ และโครงการส่งธรรมถึงเธอผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือ Forward Mail และใช้โปรแกรม Facebook เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการส่งผ่านข้อธรรมไปยังคนหนุ่มสาวร่วมยุคสมัย

ผลงานบางส่วนของท่านได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น ทุกเล่มล้วนได้รับความนิยมจากผู้อ่านชาวต่างประเทศจำนวนมากและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงยิ่ง ทำให้ท่านได้รับอาราธนาให้เดินทางไปเผยแพร่พระพุทธานุศาสนายังต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบันพระมหาภูติชัย วชิรเมธี ได้รับอาราธนาให้เป็นอาจารย์สอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐและของเอกชนหลายแห่ง

ในด้านจริยวัตรส่วนตัว นอกจากเป็นพระนักวิชาการ พระนักคิดนักเขียนแล้ว พระมหาภูติชัย วชิรเมธี ยังสนใจฝึกสมาธิภาวนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่าสิบปี จนสามารถบูรณาการวิชาการเข้ากับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานได้เป็นอย่างดี

ในฐานะพระภิกษุรุ่นใหม่ ที่พิจารณาตนเพื่อการศึกษาและเผยแพร่ธรรมะอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานทำให้พระมหาภูติชัย วชิรเมธี ได้รับการยกย่องเชิดชูจากองค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย เช่น

ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ รับรางวัลผู้มีผลงานด้านการเผยแพร่พระพุทธานุศาสนาดีเด่นจากมูลนิธิศาสตราจารย์พิเศษจางนงค์ ทองประเสริฐ (ราชบัณฑิต) และได้รับการยกย่องเป็น “ทูตสันติภาพโลก” จากสภาศาสนาเพื่อสันติภาพโลก

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ รับรางวัล “The Great Dhamma Putta Award” (พระธรรมทูตผู้มีผลงานดีเด่นระดับโลก) จากรัฐบาลและคณะสงฆ์แห่งประเทศไทย ศรีลังกา และองค์กร WBSY (World Buddhist Sangha Yorth)

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ รับพระราชทานรางวัล “เสาเสมาธรรมจักรทองคำ” ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สาขาการแต่งหนังสือทางพระพุทธศาสนา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์วิสาขบูชาโลก รับพระราชทานรางวัล “บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเยาวชน” สาขาการศึกษาและวิชาการจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในโอกาสวันเยาวชนแห่งชาติและนิตยสาร POSITIONING จัดอันดับให้เป็นหนึ่งใน ๕๐ ผู้ทรงอิทธิพลของสังคมไทย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ รับรางวัลนักเขียนบทความดีเด่นแห่งปี จากมูลนิธิ ม.ร.ว.อายุมงคล ไสถกุล รางวัลกิตติคุณสัมพันธ์สังข์เงิน ในฐานะผู้ที่มีผลงานการประชาสัมพันธ์ดีเด่น จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย, ได้รับการยกย่องจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจและกรุงเทพธุรกิจออนไลน์ให้เป็นนักคิดนักเขียนแห่งปี, ได้รับการยกย่องจากหนังสือพิมพ์โพสท์ทูเดย์ให้เป็น “คนรุ่นใหม่ผู้เป็นความหวัง” และรางวัลสุดยอดนักคิดแห่งปี จากสถานีวิทยุโทรทัศน์ อสมท. F.M. ๙๖.๕ MHz และได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในร้อยบุคคลผู้เป็นแรงบันดาลใจ (๑๐๐ Idols) จากนิตยสาร a day

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ รับรางวัลบุคคลต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับรางวัล “พุทธคุณูปการ รัชต-เกียรติคุณ” ผู้มีพุทธคุณูปการต่อพระพุทธศาสนา จากคณะกรรมการการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร และได้รับการจัดอันดับให้เป็น ๒๐ คนกรุงเทพฯ (The Bangkok Hot List : ๒๐ people to watch) จากซีเอ็นเอ็นจีโอเอเชีย

โดยเหตุที่พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เป็นบุคคลที่สร้างคุณประโยชน์แก่สังคมด้านพุทธศาสนาอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศไทยและนานาชาติ ดังกล่าวมา สภามหาวิทยาลัยมหาดไทยจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เป็นผู้ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เพื่อเป็นเกียรติแก่พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี สืบไป

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
HATYAI UNIVERSITY

ม.หาดใหญ่ มหาวิทยาลัยเอกชนชั้นนำของเมืองไทย

รู้คิด รู้ธรรม รู้สำนึก

ที่ ม.ญ. ๕๓๔๗/๒๕๕๒

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอมอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
นмесการ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี
สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการพิธีประสาทปริญญา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑
จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภามหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ใช้ความรู้ ความสามารถในการเผยแพร่ธรรมะตามหลักพระพุทธศาสนา จนเป็น
ที่ประจักษ์ เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศอย่างกว้างขวาง สภามหาวิทยาลัย
หาดใหญ่ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์มอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
แก่ท่านในวันพิธีประสาทปริญญา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑ ซึ่งมหาวิทยาลัย
กำหนดจัดพิธีประสาทปริญญาดังกล่าว ในวันที่พุธที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดย ฯพณฯ นายพลการ
สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานในพิธี รายละเอียดดังกล่าวกำหนดการที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ มหาวิทยาลัยจึงขอสมัครท่านเข้ารับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎี
บัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในวันและเวลาดังกล่าว สำหรับการติดต่อประสานงาน
มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้ อาจารย์ ดร.ประภาศ ปานเจียง หมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘-๖๕๙๘-๒๒๙๔ เป็นผู้ประสานงานต่อไป

จึงน้อมสการมาเพื่อโปรดทราบ

ขอสมัครด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยหาดใหญ่

สำนักวิชาการ

โทรศัพท์ ๐-๗๔๒๐-๐๓๘๑, ๐-๗๔๒๐-๐๓๔๖

โทรสาร ๐-๗๔๔๒-๕๔๖๗

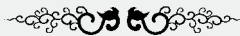

กำหนดการ

พิธีประสาทปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาดไทย ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑

วันพุธที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

ณ ศูนย์กีฬาและกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดไทย

- ๐๗.๓๐ น. - ผู้สำเร็จการศึกษาเดินแถวเข้าประจำที่ภายในศูนย์กีฬาและกิจการนักศึกษา
- ๐๘.๓๐ น. - พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๙ รูป พร้อมมนทาสันต์สงฆ์
  - แขกผู้มีเกียรติและคณาจารย์เข้าประจำที่
- ๐๙.๐๐ น. - ฯพณฯ นายพลเอก สุรเชษฐ์ รัฐ องคมนตรี ประธานเดินทางถึงศูนย์กีฬาและกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดไทย
  - นายกสภามหาวิทยาลัยมหาดไทย อุปนายกสภา กรรมการสภา และผู้บริหารต้อนรับประธาน
  - ผู้แทนผู้สำเร็จการศึกษามอบพวงมาลัยและสูจิบัตรแก่ประธาน
  - ประธานจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย
- ๐๙.๑๕ น. - นายกสภามหาวิทยาลัย กล่าวรายงานกิจการมหาวิทยาลัยมหาดไทย
  - อธิการบดีกล่าวสดุดีเกียรติคุณ ผู้ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์ ประธานมอบปริญญาเกิตติมศักดิ์
  - รองอธิการบดีอาวุโสกล่าวสดุดีเกียรติคุณ ผู้ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ “มหาดเพชร” ประธานมอบโล่เกียรติคุณ และเข็มมหาดเพชร

- รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการประกาศเกียรติคุณ
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้คะแนนยอดเยี่ยมในแต่ละหลักสูตร
ประธานมอบเกียรติบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้คะแนน
ยอดเยี่ยม
- ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ
คณะรัฐศาสตร์อ่านรายนามผู้สำเร็จการศึกษา
ประธานมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
(ขณะนี้พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา)
- บัณฑิตกล่าวคำปฏิญาณ
- ประธานกล่าวให้โอวาทและกราบลาพระรัตนตรัย
- ประธานลงนามในสมุดเซ็นเยี่ยม
- ๑๑.๑๕ น. - ประธานเดินทางกลับ
- เสร็จพิธี

ภาวะผู้นำ

จากเนลสัน มันเดลา ถึง โอบามาแห่งทำเนียบขาว

ว.วชิรเมธี

คำนำ

พระพุทธเจ้าทรงได้รับการเฉลิมพระนามว่าเป็น “สัตถา” (ศาสดา) ซึ่งแปลว่า ผู้นำทางจิตวิญญาณ หรือ “โลกนายก” ซึ่งแปลว่า ทรงเป็นผู้นำโลก คำทั้งสองคำดังกล่าวนี้ ยืนยันว่า คำว่า “ผู้นำ” (นายก, Leader) นั้น เป็นคำที่ทรงให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งยังเป็นคำที่มีใช้อยู่แล้วในพุทธศาสนามาแต่เดิม

พระพุทธองค์เอง ยังเคยทรงตรัสถึงภาวะผู้นำเอาไว้ว่า

“ยามฝูงโคลอยข้ามฟาก หากโคที่เป็นผู้นำฝูงว่ายตรง โคที่เป็นบริวารก็ว่ายตรง แต่ถ้าโคที่เป็นผู้นำว่ายคด โคบริวารก็ว่ายคดตามไปด้วยเช่นกัน”

หลักธรรมสำหรับสร้างภาวะผู้นำก็ทรงแสดงไว้เป็นอเนกประการ เช่น ทศพิธราชธรรม, ราชสังคหัตถ์ ๔, ฆละ ๕ ของพระมหากษัตริย์, อธิปไตย ๓, อปริหานิยธรรม ๗, พรหมวิหารธรรม ๔ เป็นต้น

ผู้นำเป็นผู้กำหนดชะตากรรมทั้งของตัวผู้นำ ผู้ตาม ขององค์กร ของสังคม และของโลกทั้งหมด ถ้าองค์กร บริษัท สถาบัน สังคม หรือประเทศใด มีผู้นำที่เปี่ยมไปด้วยภาวะผู้นำ (Leadership) องค์กร บริษัท สถาบัน หรือประเทศนั้นๆ ย่อมมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง แต่ถ้าการณ์กลับเป็นในทางตรงกันข้าม องค์กรเป็นต้นนั้นๆ ก็ย่อมจะพบแต่ความล้มเหลว

การเป็นผู้นำนั้นไม่ใช่ใครๆ ก็เป็นได้ เพราะการเป็นผู้นำนั้นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ แต่อย่างไรก็ตาม แม้การเป็นผู้นำจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก ทว่า สำหรับผู้ที่มีเจตนาธรมณึ่งมั่นในการที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำแล้ว การที่จะเป็นผู้นำที่ได้รับการยอมรับก็ไม่ใช่สิ่งสุดวิสัย

ในหนังสือชื่อ “ภาวะผู้นำ : จากเนลสัน มันเดลา ถึง โอบามาแห่งทำเนียบขาว” เล่มนี้ ผู้บรรยายได้นำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำ วิธีสร้างภาวะผู้นำ หลุมพรางของผู้นำ พร้อมทั้งวิเคราะห์ลักษณะการนำอย่างผู้นำระดับโลก (World Class Leader) ผ่านชีวิตของผู้นำคนสำคัญของโลกหลายคนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาจากคำบรรยายที่ถูกนำมาเรียบเรียงเพื่อตีพิมพ์เป็นหนังสือเล่มนี้ น่าจะมีประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องภาวะผู้นำตามสมควร

ว.วชิรเมธี

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

	หน้า
ธรรมะสำหรับผู้บริหาร	๑๔
ไว้ธรรมะ บริหารงานได้ยาก	๑๕
ประเภทของผู้บริหาร	๑๗
๑. ผู้อาวุโส	๑๗
๒. ผู้ดำรงตำแหน่ง	๑๗
๓. ผู้ที่คนอื่นอยากเดินตาม	๑๘
เนลสัน มันเดลา : รัฐบุรุษที่ชาวโลกยกย่อง	๑๙
หลักในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	๒๕
๑. ต้องให้อำนาจเป็น	๒๕
๒. ต้องมีศิลปะในการใช้คน	๓๑
พระอานนท์ : พุทธอุปัฏฐากผู้มีความจำเป็นเลิศ	๓๑
พระมหากัสสปะ : ผู้นำคณะสงฆ์สังคายนาพระธรรมวินัย	๓๓
พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ : อัครสาวกผู้มากความสามารถ	๓๔
บารัก โอบามา : ประธานาธิบดีผู้เปลี่ยนวิถีคิดของโลก	๓๗
หลิวปัง : จักรพรรดิที่ชาวจีนเคารพรัก	๔๒
๓. ต้องไม่ตกหลุมดำของผู้อื่น	๔๕
ยศ : ได้ยศมา อย่าเมายศ	๔๕
ทรัพย์ : เพียงปัจจัย ใช้จุดหมายของชีวิต	๔๗
อำนาจ : หลงอำนาจ ซาติเดือดร้อน	๔๘
กามารมณ์ : งานมั่ว ครอบครวัพัง	๕๑
ชื่อเสียง : คนเก่งกว่าเราก็มี	๕๖
เก่งบริหารงาน อย่าลืมบริหารชีวิต	๕๗

ธรรมะสำหรับผู้บริหาร

ธรรมะสำหรับผู้บริหารเป็นสิ่งซึ่งแยกจากกันไม่ได้ ไม่ว่าจะยุคไหน สมัยไหนผู้บริหารที่ขาดธรรมะเมื่อไร ขาดใจเมื่อนั้น สิ่งเกิดดู ประวัติศาสตร์ของนักบริหารทั่วโลก ช่วงที่รุ่งโรจน์จะเป็นช่วงที่เขา มี ธรรมะมากที่สุดและช่วงที่เขาร่วงโรยก็เป็นช่วงที่เขาทิ้งธรรมะมากที่สุด

ในโลกนี้ผู้บริหารหลายคนช่วงแรกทีประสบความสำเร็จทำอะไร ก็ดีไปเสียหมด เพราะยังเป็นช่วงที่เขายังซื่อสัตย์อยู่ในความเป็น นักบริหารมีอาชีพของตัวเอง แต่หลังจากนั้นเมื่อผ่านไป ๔-๕ ปี เขากลับร่วงโรยแล้วก็ต่ำลง ต่ำลง เพราะเริ่มไม่ซื่อสัตย์ ธรรมะเริ่มหายไป จางหายไป ผู้สนับสนุนที่ดีๆ ก็จะกระโดดหนีหายไป ในที่สุดก็จะถึง จุดแตกดับ ตอนที่ขึ้นมาเป็นผู้บริหารนั้นมีแต่เสียงไชโยโห่ร้อง แต่ตอน แตกดับนั้นบางทีถูกปาด้วยรองเท้าก็มี ฉะนั้นช่วงแรกทีผู้บริหารได้รับการยอมรับนับถือก็เพราะว่าเขามีธรรมะ ส่วนในช่วงที่เขาถูกตำหนิ ถูกประณาม หรือถูกปารองเท้าใส่ก็เพราะเขาทิ้งสิ่งที่ดีที่สุดของความ เป็นผู้บริหารนั่นก็คือธรรมะไป

ไร้ธรรมะ บริหารงานได้ยาก

คำถามก็คือ ในเมื่อธรรมะจำเป็นสำหรับผู้บริหาร แล้วอะไรทำให้ผู้บริหารหันหลังให้กับธรรมะ เสมือนมีหลุมดำสำหรับผู้บริหารอยู่ หลุมดำที่ว่านี้คืออะไร

ธรรมะกับผู้บริหารเป็นสิ่งซึ่งแยกจากกันไม่ได้เด็ดขาด แยกจากกันเมื่อไรหายนะมาเมื่อนั้น ฉะนั้นใครที่เข้าใจว่าผู้บริหารอยู่ส่วนหนึ่ง ธรรมะอยู่ส่วนหนึ่งนั่นคือความเข้าใจผิด เหมือนกับที่ยังมีบางคนเข้าใจผิดว่าชาวบ้านอยู่ส่วนหนึ่ง ชาววัดอยู่อีกส่วนหนึ่ง นี่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เมืองไทยหายนะอยู่ทุกวันนี้ เพราะคิดว่าธรรมะควรจะอยู่อีกที่หนึ่ง แล้วชาวบ้านก็ควรจะอยู่อีกที่หนึ่งอยู่ห่างๆ กันไว้เป็นดีที่สุด

แท้จริงแล้วโลกกับธรรมต้องไปด้วยกัน บ้านกับวัดก็ต้องไปด้วยกันเหมือนสมอกับหัวใจต้องไปด้วยกัน ร่างกายกับจิตวิญญาณก็ต้องไปด้วยกัน สองสิ่งนี้แยกจากกันเมื่อไรหายนะก็ตามมาเมื่อนั้น นี่เป็นความเข้าใจเบื้องต้นที่จะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันว่า

ธรรมะกับผู้บริหารเป็นสิ่งซึ่งแยกจากกันมิได้ และธรรมะกับชาวบ้านหรือมนุษย์ก็แยกจากกันมิได้ ถ้าแยกจากกันเมื่อไรหายนะก็ถามหาเมื่อนั้นเช่นเดียวกัน

ที่นี้เรามาดูกันว่า ธรรมะข้อใดบ้างที่ผู้บริหารสามารถนำไปปฏิบัติได้ ในทัศนะของอาตมภาพอยากจะนิยามว่าผู้บริหารกับผู้นำคือคนคนเดียวกัน ทำหน้าที่เหมือนกัน ผู้บริหารคือ ผู้ที่มีศิลปะในการใช้คนให้ทำงานและโดยเมื่อทำงานสำเร็จแล้วต้องก่อให้เกิดภาวะคนก็สำราญงานก็สำเร็จ

ท่านเป็นผู้บริหารแบบนี้ไหม ท่านใช้ให้คนทำงานหรือท่านทำเองทุกอย่าง หรือท่านใช้คนให้ทำงาน เมื่อทำเสร็จแล้วคนไม่สำราญแต่งานสำเร็จ หรือสำเร็จทุกงานแต่อันกันทุกคน ลองพิจารณาดูว่าเราเป็นผู้บริหารประเภทไหน บริหารมานานหลายสิบปีแล้วหันกลับไปดูลูกน้องบ้างว่า คนยังสำราญกันอยู่ไหม งานสำเร็จเรียบร้อยแต่ลูกน้องเป็นอย่างไร งอแงเปลี้ยเสียว ลาออก หรือมีแต่ความแค้นฝังใจ ถ้าเป็นเช่นนี้ก็นับว่าเป็นผู้บริหารที่ไม่ประสบความสำเร็จพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้บริหารคือ ผู้ที่ทำงานแล้วเกิดภาวะคนสำราญงานสำเร็จ หรืองานก็สัมฤทธิ์ชีวิตก็รื่นรมย์ ถ้าได้อย่างนี้ท่านก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามแนวพุทธแล้ว

ประเภทของผู้บริหาร

ผู้บริหารหรือผู้นำมี ๓ ประเภทดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารคือ**ผู้อาวุโส** ใครมาทำงานก่อน ใครอายุงานมากกว่า ใครได้เป็นสมาชิกขององค์กรนั้นก่อนก็ได้รับคัดเลือกให้ขึ้นมาเป็นผู้บริหาร ว่ากันตามจำนวนวันเดือนปีที่เข้าทำงาน ส่วนความสามารถ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง หากมีเหตุข้ามอาวุโสก็ต้องเป็นเรื่องทันที บางองค์กรหรือบางสำนักงานปัจจุบันนี้ ก็ยังหาผู้นำสูงสุดไม่ได้ เพราะมีปัญหาเรื่องข้ามอาวุโสกัน จะเอาคนเก่งขึ้นมากก็มีรุ่นพี่ที่อาวุโสกว่าค้ำอยู่ จะตั้งผู้อาวุโส ก็อาวุโสได้แต่ทำงานไม่ได้ ฉะนั้น ในวัฒนธรรมองค์กรที่ยกให้ความอาวุโสเป็นตัวตั้งเช่นนี้ ในที่สุดเราอาจมีผู้บริหารแต่ไม่มีผู้ทำงาน

๒. ผู้บริหารคือ**ผู้ดำรงตำแหน่ง** เด็กฝากมา ผู้ใหญ่ฝากมา นักการเมืองฝากมา ผู้กว้างขวางฝากมา ก็ได้มานั่งดำรงตำแหน่ง

ทำงานเป็นที่ดีไป ทำงานไม่เป็นลูกน้องก็นั่งถอนหายใจเข้าเกี้ยวว่าง
ทำอะไรจะประวิเศษก็ไม่ได้ก็เขาสั่งมา เราก็เลยได้ผู้ดำรงตำแหน่ง
คนหนึ่งมานั่งอยู่ในองค์กร ก็ต้องทนกล้ำกลืนฝืนใจกันไป ผู้ดำรง
ตำแหน่งแบบนี้บางทีก็เป็นคนเก่ง แต่บางทีก็ได้คนที่ไม่เก่ง ฉะนั้น
ยังไม่ใช่ผู้บริหารหรือผู้นำที่พึงประสงค์

๓. **ผู้บริหารคือผู้ที่คนอื่นอยากเดินตาม** มีอออาชีพออยู่ตรงนี้
ผู้บริหารทุกท่านล้วนเคยเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาผู้อื่นมาก่อน ลองคิด
ดูซิว่าเคยเจอผู้นำหรือผู้บริหารที่เมื่อเอ่ยชื่อขึ้นมาแล้ว ถ้าเราได้ทำงาน
กับคนแบบนี้มันต้องวิเศษมาก มีไหม ในชีวิตนี้เคยเจอไหม สำหรับ
บางคนภาวะแบบนี้เป็นอุดมคติมาก เพราะที่เจออยู่ทุกวันนี้มัน
เลวร้ายจนถึงขั้นถ้าฉันหลุดจากตรงนี้ไปได้จะไปสะเดาะเคราะห์ ๗ วัด
๗ วาเลย นี่คือโลกแห่งความเป็นจริง เพราะฉะนั้นผู้บริหารประเภท
ที่สามนี้ดีที่สุด แต่ก็หายากที่สุดเหมือนกัน เขาเรียกว่า **Charismatic
Leader** ผู้บริหารที่มีเสน่ห์ดึงดูดเพราะว่าเป็นมีอออาชีพอจริง ๆ หายากมาก

ทุก ๆ ครั้งที่เรามีการสำรวจนายกรัฐมนตรีในฝันของคนไทยจะ
มีคนเพียงไม่กี่ท่านที่ได้รับการยกย่อง อันที่จริงก็มีหลายท่าน แต่จะ
ขอยกตัวอย่างสัก ๓ ท่าน และนายกรัฐมนตรีดังต่อไปนี้ คือผู้บริหาร
ที่คนทั่วไปอยากเดินตาม

๑. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
๒. อานันท์ ปันยารชุน
๓. ชวน หลีกภัย

ทั้ง ๓ ท่านนี้สำรวจเมื่อไรก็ติดนายกในดวงใจคนไทยเมื่อนั้น
สังเกตใหม่ว่าในบางยุคบางสมัย เราต้องการทหารมาเป็นนายก
รัฐมนตรี บางยุคบางสมัยเราต้องการพ่อค้ามาเป็นนายก รัฐมนตรี
บางยุคบางสมัยเราต้องการนักการเมืองมืออาชีพมาเป็นนายก
รัฐมนตรี บางยุคบางสมัยเราต้องการนักกฎหมายมาเป็นนายก
รัฐมนตรี แต่สำคัญที่สุด คือ ทุกยุคทุกสมัยเราต้องการคนดีมาเป็น
นายก รัฐมนตรี ฉะนั้นคนดีไม่เคยตกยุค ใครเป็นผู้บริหารต้องไม่ลืม
เป็นคนดีด้วย บางคนเป็นนักธุรกิจ บางคนเป็นนักการเมือง บางคน
เป็นนักกฎหมายเก่งมาก เป็นมาเกือบทุกอย่างแต่ลืมเป็นคนดี ก็เลย
ไม่ได้อยู่ในดวงใจของคนไทย

เนลสัน มันเดลา : รัฐบุรุษที่ชาวโลกยกย่อง

คุณสมบัติพื้นฐานของผู้บริหารคือต้องเป็นคนดีเพราะจะมี
ลักษณะพิเศษคือ เป็นแรงบันดาลใจให้คนที่อยู่ข้างหลังได้ ในโลกนี้มี
ผู้บริหารมืออาชีพจำนวนมากที่เราสามารถเรียนรู้ เจริญรอยตาม
แล้วก็ซึมซับเก็บรับแรงบันดาลใจ ผู้บริหารคนหนึ่งที่อาตมภาพชื่นชม
มากเขียนถึงบ่อยๆ พุดถึงบ่อยๆ ก็คือ **เนลสัน มันเดลา** ประธานาธิบดี
คนแรกของแอฟริกาใต้ วันเกิดของท่านในแต่ละปีจัดงานกันทั่วโลก
น่าแปลก ทั้งที่เป็นอดีตประธานาธิบดีของแอฟริกาใต้ แต่วันเกิดของ
ท่านมีคนจัดงานให้ที่อังกฤษ ที่แอฟริกาใต้ ที่ฝรั่งเศส ที่นิวยอร์ก
ที่วอชิงตัน ที่ฮอลลีวูด ทำไมทั้งๆ ที่เนลสัน มันเดลาก้าวลงจากเก้าอี้
แห่งอำนาจแล้ว แต่กลับได้ไปนั่งอยู่ในเก้าอี้ดวงใจของคนทั้งโลก

เขาเป็นผู้บริหารประเภทไหนกัน น่าคิดใหม่ว่า คนๆ นี้ทำได้อย่างไร
นี่คือตัวอย่างของผู้บริหารที่คนทั่วไปอยากเดินตาม

เนลสัน มันเดลานั้นเป็นผู้นำขบวนการกู้ชาติให้กับชาว
แอฟริกาใต้ต่อสู้กับรัฐบาลผิวขาวของพวกอาณานิคมที่เข้ามายึด
แอฟริกาใต้ ตั้งแต่สมัยยุคจักรวรรดินิยม เขานำต่อสู้ทุกรูปแบบ
ทั้งสงครามจารยุทธ สงครามใต้ดินบนดิน ทำมาหมด สุดท้าย
ถูกจับกุมคุมขัง อยู่ในคุกชนิดขังลึมนานถึง ๒๗ ปีเต็ม ตลอดเวลาที่
เข้าไปอยู่ในคุกเขาไม่ได้อยู่อย่างคนที่หมดสภาพ อยู่ในคุกก็
สอนหนังสือให้คนคุก เขากลายเป็นอาจารย์ของนักศึกษาในคุกทั้งหลาย
แม้แต่ผู้คุมก็ยังต้องเกรงใจผู้ชายผิวดำคนนี้ ติดคุกตั้งแต่หนุ่มจนอายุ
ถึง ๗๐ ต้นๆ จึงได้รับการปล่อยตัว ตลอดเวลานั้นผิวหนังของเขา
เปลี่ยนไป หน้าที่าของเขาเปลี่ยนไปเรี่ยวแรงของเขาเปลี่ยนไป สีม
ของเขาเปลี่ยนไป แต่สิ่งหนึ่งซึ่งเขาไม่เคยเปลี่ยนคือ ปณิธานในการ
ต่อสู้เพื่ออิสรภาพของคนผิวดำ คุกขังเขาได้ก็แต่กาย แต่ใจของเขานั้น
คุกขังไม่ได้

ตลอดระยะเวลา ๒๗ ปีที่อยู่ในคุก เขาได้เขียนหนังสือ ได้อ่าน
หนังสือ และเขียนบทความติดต่อสื่อสารกับคนหนุ่มคนสาวผ่าน
นามปากกาต่างๆ เล็ดลอดไปตีพิมพ์ตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ฉะนั้น
คนหนุ่มคนสาวรุ่นหลังจึงรู้ว่า เขายังคงเป็นผู้นำ แม้ตลอดระยะเวลา
๒๗ ปีคนหนุ่มคนสาวเหล่านั้นไม่เคยได้พบท่านผู้นำเลย แต่ทุกคนรู้ว่า
เขาอยู่อย่างคนที่มีผู้นำ อยู่ในคุกแต่ไม่เคยสูญเสียความหวัง และ

คนร่วมชาติบ้านเมืองเขาปรารถนาจะเดินตามผู้ชายคนนี้ตลอดไป
ดังนั้น เมื่อเขาออกมาจากคุก สิ่งที่เขาทำก็คือ ร่วมมือกับผู้นำผิวขาว
ในยุคนั้นเจรจาสันติภาพ จัดให้มีการเลือกตั้งโดยให้คนผิวดำมีสิทธิ
มีความเสมอภาคเท่ากับคนผิวขาวและตัวเขาเองลงเลือกตั้งด้วย

ผลก็คือเขาได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น ได้ขึ้นเป็น
ประธานาธิบดีผิวสีคนแรกของประเทศแอฟริกาใต้ นอกจากนี้บ้ำเนห์จ
รางวัลสำหรับผู้นำที่อดทนและรอคอยก็คือ เขาได้รับรางวัลโนเบล
สาขาสันติภาพด้วย เป็นรางวัลที่ทั่วโลกยกย่องไม่มีใครกังขา
เหมือนรางวัลของประธานาธิบดีบารัก โอบามา ของสหรัฐฯ เพราะ
เขาสู้มาจริงๆ

เนลสัน มันเดลา หลังจากที่ได้เป็นประธานาธิบดีแล้ว เมื่อครบ
วาระ แม้ว่าตั้งแต่ปีแรกถึงปีสุดท้ายที่ได้รับตำแหน่ง ชาวแอฟริกาใต้
ก็ยังรักผู้ชายคนนี้ถึงกับส่งตัวแทนไปบอกว่า ต่อให้ครบวาระแล้ว เรา
ทุกคนก็ยังอยากให้ท่านเป็นประธานาธิบดีต่อไป ขอให้รับตำแหน่งนี้
ต่อไป แต่เนลสัน มันเดลา บอกขอบคุณที่ไว้วางใจ แต่ขอดำรงตำแหน่ง
เพียงวาระเดียว ตัวแทนก็สงสัยว่าเพราะเหตุใดจึงไม่ยอมรับตำแหน่ง
นี้อีก ทั้งที่ประชาชนพร้อมใจกันเลือกทั้งประเทศเพราะถือว่าท่านคือ
ผู้นำในฝันที่ดีที่สุดของประชาชน

เนลสัน มันเดลาบอกว่า เหตุผลก็คือ ถ้าเกิดว่าเรารับตำแหน่งนี้
ไปจนกระทั่งตนเองตายคาตำแหน่ง ถ้าเขาตีจริงก็เป็นความโชครดี
ของประเทศ แต่ถ้าเขาเกิดบ้าอำนาจ กลายเป็นผู้นำที่ไม่ดีขึ้นมา

ประชาชนก็ไล่ให้เขาลงจากตำแหน่งได้ยาก อีกอย่างหนึ่ง หากเขาอยู่ในตำแหน่งนี้ไปจนตาย แล้วต่อมาประชาชนมีประธานาธิบดีคนใหม่ หากประธานาธิบดีคนใหม่นั้นยึดอำนาจขึ้นมาแล้วก็ครองประเทศนี้ โดยบอกว่าเขาจะอยู่ไปจนตาย เมื่อประชาชนไปไล่ให้เขาลงจากตำแหน่ง แต่เขาไม่ยอมลง พร้อมทั้งให้เหตุผลว่า ก็อดีตประธานาธิบดีเนลสัน มันเดลา ยังอยู่จนตายแล้วทำไมเขาจะอยู่ไม่ได้ นี่คือเหตุผลที่เนลสัน มันเดลาขออยู่ตำแหน่งนี้แค่วาระเดียว เพราะฉะนั้น ดีหรือไม่ดีก็อยู่กับสมัยเดียว อย่าไปยึดติดว่าคนดีมีอยู่เพียงคนเดียวในประเทศ เพราะถ้าวันหนึ่งทรราชอ้างอย่างนี้ประชาชนก็ไม่มีทางเลือก ฉะนั้นเขาจึงยินดีลงจากตำแหน่ง เพราะอยากให้ประเทศมีตัวอย่างที่ดี เขาลงจากเก้าอี้ในขณะที่มีแต่ผู้คนแซ่ช่องสรรเสริญ

เราเคยเห็นผู้นำอย่างนี้ไหม เขาลงจากทำเนียบแห่งอำนาจ ประธานาธิบดีแต่เขาก็ได้ก้าวขึ้นสู่เก้าอี้แห่งความรัก ความยกย่องจากคนในประเทศเดียวกัน และเวลานี้ก็กลายเป็นจากคนทั่วโลก เขากลายเป็นทูตสันติภาพโลกขององค์การสหประชาชาติ เขาตั้งมูลนิธิเพื่อลูกเล็กเด็กแดง ตั้งมูลนิธิเพื่อดูแลผู้ที่ติดเชื้อ HIV ตัวเขากลายเป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพสากล เดินทางไปที่ไหนก็ตามในโลกนี้มีสถานภาพเสมือนหนึ่งเป็นประธานาธิบดีของโลก ฉะนั้นในงานวันเกิดของเขาหลังจากที่ลงจากเก้าอี้แห่งอำนาจแล้ว จึงมีผู้เฉลิมฉลองให้ทุก ๆ ปี นี่คือตัวอย่างของผู้นำที่ใคร ๆ ก็อยากเดินตาม

เคล็ดลับของการเป็นผู้นำที่ใคร ๆ ก็อยากเดินตามอยู่ที่ว่า

เมื่อมีโอกาสนำแล้วเขาไม่ได้้นำเพื่อตัวเอง เมื่อมีโอกาสบริหารแล้ว
เขาไม่ได้บริหารเพื่อตัวเอง ผู้บริหารหรือผู้นำที่ทำเพื่อตัวเองสุดท้าย
จะไม่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารหรือผู้นำที่ทำเพื่อคนอื่นสุดท้ายแล้ว
ก็จะประสบความสำเร็จเหมือน เนลสัน มันเดลา เขาทำให้ดู ฉะนั้น
ถ้าเราทุกคนได้สวมหัวใจของการเป็นผู้บริหารก็ควรจะเรียนรู้เรื่องราว
เหล่านี้ไว้ว่า ถ้าเราทำเพื่อตัวเองก็อยู่แค่สั้นใจ ทำเพื่อคนทั่วไป
ก็อยู่กันชั่วฟ้าดิน

แม้แต่ในบ้านถ้าพ่อบ้านคิดแต่ว่าจะนำเพื่อตนเองคนเดียว
ภรรยาก็ไม่มีความสุข ลูกก็ไม่มีความสุข อาตมภาพเคยเจอครอบครัว
ครอบครัวหนึ่ง พ่อเป็นนายทหารเกษียณที่ตำแหน่งพลเอกแห่ง
กองทัพ พ่อมีลูกก็บังคับให้ลูกเข้าโรงเรียนเตรียมทหาร ภรรยาก็มีชีวิต
อยู่ในระเบียบวินัยเหมือนตัวเองทุกอย่าง คนขับรถ คนสวนที่บ้าน
ล้วนแต่เป็นทหาร ที่บ้านทุกอย่างมีบรรยากาศเหมือนในกองทัพ
ทั้งหมดเลย ลูกมีโอกาสมาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานกับอาตมา เมื่อ
อยู่ตามลำพังกับอาตมา อยู่ๆ เขาก็ร้องไห้ อาตมาถามว่าทำไมถึง
ร้องไห้ เขาบอกว่าที่บ้านผมร้องไม่ได้ครับ ผมต้องเข้มแข็ง ผมเห็น
พระอาจารย์ผมคิดว่าผมร้องให้กับพระอาจารย์ได้ อาตมาบอก
นั่นลูกร้องก่อน เขาร้องให้อาตมาก็ปล่อยให้เขาได้ระบาย รู้เลยว่า
เปลือกนอกที่แสดงถึงความเข้มแข็งนั้นช่างเต็มไปด้วยความอ่อนแอ

อาตมาภาพนั่งคุยกับเขาสอนให้นั่งวิปัสสนากรรมฐาน เขาบอกว่า
เกิดมาโชคไม่ดีที่ต้องทำในสิ่งที่เขาไม่รัก เขาเกิดมาเพื่อเป็นอะไร

ให้พ่อ พ่อรักการเป็นทหารมากและพ่อก็คิดว่าลูกต้องรักด้วย นี่แหละ มันเหมือนกับคุณแม่คนหนึ่งที่เมื่อชอบอะไรก็มักคิดว่าลูกเราต้องชอบ แน่ๆ ไม่ทันได้ถามสักคำ จริงๆ แล้วเราอาจชอบคนเดียวก็ได้ เห็นไหม บางครั้งเราก็กเล่อกากิเลสของตนเองไปยึดยึดให้คนอื่นแล้วก็คิดว่าคนอื่นจะต้องมีความสุขเหมือนกับเรา ซึ่งไม่เป็นความจริงเสมอไป

ดังนั้น ขณะที่เราเป็นผู้บริหาร อย่าบริหารโดยเอาตัวเองเป็น มาตรฐานเสมอไป ในบ้าน ในบริษัท ในสถาบัน ในองค์กร หรือแม้กระทั่งระดับประเทศ ผู้นำหรือผู้บริหารเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง ในลักษณะโลกต้องหมุนตามฉัน ล้วนแล้วแต่เป็นเผด็จการทรราช ทั้งนั้น ไปดูเถอะ เบนินโต มุสโสลินี, ออดอล์ฟ ฮิตเลอร์, โจเซฟ สตาลิน, พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ยังไม่นับพล พต หรือในฝั่งเอเชีย อาคเนย์ของเราซึ่งไม่ต้องระบุชื่อ ผู้บริหารที่เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ล้วนแต่มีชะตากรรมที่อากัปก๊อซอซอทั้งนั้น เห็นไหม เพราะฉะนั้น ถ้าเรามีโอกาสขึ้นเป็นผู้บริหารเราควรจะดู เนลสัน มันเดลา เป็น ตัวอย่าง ว่าเราควรเป็นผู้บริหารที่คนทั่วไปอยากเดินตาม ไม่ใช่ผู้บริหารที่คนทั่วไปรู้สึกอึดอัด ขัดข้อง เห็นอายนาย ระอา เผาพริกเผาเกลือ อยู่เป็นเช่นนั้น

หลักในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

ต่อไปเรามาดูกันว่า หลักในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพนั้น ต้องทำอย่างไร มีหลักง่าย ๆ ดังนี้

๑. ผู้บริหารต้องใช้อำนาจเป็น เพราะงานของผู้บริหารไม่ใช่การชงชากาแฟ ไม่ใช่การเดินเอกสาร ไม่ใช่การนั่งพิมพ์จดหมาย ไม่ใช่การมานั่งตอบอีเมล ไม่ใช่การมานั่งเขียนข้อความใส่ Twitter ผู้บริหารคือผู้มีหน้าที่ใช้อำนาจในการตัดสินใจ ศักยภาพของการเป็นผู้บริหารวัดกันที่ศักยภาพในการตัดสินใจ ผู้บริหารที่ดีมีแนวทางการตัดสินใจกันอย่างไร พุทธศาสนาเสนอรูปแบบการตัดสินใจเอาไว้ ๓ รูปแบบ คือ

แบบที่ ๑ อัตตาริปไตย คือ การตัดสินใจโดยเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ในลักษณะโลกต้องหมุนตามฉัน ถ้าฉันพูดทุกคนต้องฟัง ถ้าฉันสั่งทุกคนต้องทำ เอาตัวเองเป็นใหญ่ เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง

เอาตัวเองเป็นตัวตั้ง ตัดสินใจจากการมองมุมของตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารแบบนี้เอาตมาเรียกว่าผู้บริหารแบบม้าลำพอง มันเป็นอย่างไรร คือ เขาจะเอาที่บังตามาบังตม้า โดยบังคับให้ม้าเห็นเฉพาะสิ่งที่อยู่ตรงหน้าไม่เห็นสองข้างทาง เวลาม้าวิ่งมันจะเห็นแค่สิ่งที่อยู่ตรงหน้าไม่เห็นสิ่งที่อยู่สองข้างทางว่าร้อนรมย์แค่ไหน มีปัญหาอะไร มีอุปสรรคอะไร ไม่สนใจมองเฉพาะข้างหน้า ถ้าข้างหน้าปลอดภัยก็วิ่งจิวเลย

ผู้บริหารเช่นนี้มีโอกาสเสี่ยงสูงมากที่จะกลายเป็นทรราช ถ้าอยู่ในบ้านก็เป็นทรราชในบ้าน ทรราชในบ้านเป็นอย่างไรร *แถกคิดว่าฉันเป็นใคร ฉันเป็นพ่อแถกนะ* ในวัดก็มีเหมือนกัน *แถกคิดว่าแถกเป็นใครหลวงพ่อบวชมาตั้งแต่แถกรยังไมเกิด* ถ้าพูดอย่างนี้แถกก็เตรียมเก็บของออกจากวัดได้ ในบริษัทก็มีเหมือนกัน *คุณมาอยู่ที่นี้กี่ปี ปู่ของผมตั้งบริษัทนี้ ไอเดียบรรเจิดมากนักเชิญไปบรรเจิดที่บริษัทอื่น ที่นี้คุณต้องฟังผม* นี่คือนบริษัท ถ้าในระดับประเทศมีไหม มีแต่เราไม่จำเป็นต้องพูดเพราะเราโตๆ กันแล้ว เพราะฉะนั้นผู้บริหารคนไหนที่ตัดสินใจแบบอัตตาธิปไตยนี้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ แม้จะประสบความสำเร็จในขณะที่ยังมีอำนาจ แต่พอก้าวลงจากอำนาจความล้มเหลวก็จะเปิดเผย น้ำลัดตอกก็พูด

แบบที่ ๒ โลกาธิปไตย คือ เอาคนอื่นเป็นใหญ่ เอาลูกน้องเป็นใหญ่ เอาประชาชนเป็นใหญ่ เอาบริษัทเอาบริวารเป็นใหญ่ เลขาชงมาอย่างไรนายเซ็นแถกเดียว บางทีเซ็นให้ตัวเองลาออกก็มีนะที่ปรึกษาเอาอย่างไรว่าตามนั้น บริษัทบริวารเอาอย่างไรว่าตามนั้น

ประชาชนชอบใจอย่างไรก็เอาตามประชาชน ไม่เป็นตัวของตัวเองเลย I am OK, You are OK. โอเค่ด้วยกันทั้งหมดเลย แล้วเป็นอย่างไร ปรากฏว่าหาที่หลักที่ยืนอะไรไม่ได้ สะเปะสะปะ ทำทุกอย่างเพื่อให้ ถูกใจคนอื่น ผู้บริหารที่อยากให้คนทั้งโลกรักสุดท้ายมักจะเสียผู้เสียคน เพราะคนทั้งโลกมีจิตอัธมาศัยต่างกัน ร้อยคนร้อยความเห็นพันคน พันความต้องการ

ถ้าเรานำความเห็นของคนทั้งโลกมาเป็นเกณฑ์ในการบริหาร เราทำให้คนนี้ถูกใจ คนนั้นก็ผิดใจ สุดท้ายเราจะเป็นผู้บริหารที่ ช่วงหนึ่งประชานิยม แต่อีกช่วงหนึ่งประชาก็จะไม่นิยมเพราะในหมู่ ประชาชนนั้นคนที่อ่อนแอก็จะนิยมผู้บริหารที่ใจถึงฟังได้ แต่คนที่มี สติปัญญาเป็นของตนเองก็จะรู้ว่าถ้าปล่อยไว้ให้ประเทศบ้านเมือง เป็นไปอย่างนี้ ประชาชนทุกคนก็คือผู้ขอรายใหญ่ของประเทศไม่ใช่ ผู้ประกอบการ แล้วภาวะเศรษฐกิจของประเทศมันจะเติบโตได้อย่างไร ในเมื่อคนส่วนใหญ่กลายเป็นผู้ขอผู้รับ

ผู้นำที่ดีจะต้องทำให้ประชาชนเกือบทั้งหมดลุกขึ้นมาเป็น ผู้ประกอบการ มีศักยภาพในการพัฒนาตัวเอง พัฒนาสังคม พัฒนา ประเทศชาติ สามารถทำงานในแนวเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ได้ ไม่ใช่ อะไรก็ขอให้รัฐจัดให้ ประเทศไหนก็ตามที่รัฐจัดให้ทุกอย่าง ประเทศนั้น จะตกเป็นอาณานิคม ฉะนั้นผู้บริหารที่เอาประชานิยมเป็นตัวตั้ง เอาชาวโลกเป็นตัวตั้ง สุดท้ายตัวเองก็เสียคน เพราะตัวเองต้องประจบ ประชาชน ประจบลูกน้อง ประจบบริษัทบริวาร บริษัทบริวารก็ต้อง

เรียกร่องทุกสิ่งทุกอย่างเอาจนสาแก่ใจ ก็ต้องตามไปทุกอย่าง ไม่มีหลัก ไม่มีเกณฑ์ในการบริหาร สุดท้ายก็จะล้มเหลวเช่นเดียวกัน

แบบที่ ๓ ธรรมาธิปไตย คือ การตัดสินใจแบบที่สามนี้ใช้เหตุผล ใช้ปัญญา ใช้ความถูกต้อง ใช้ประโยชน์ส่วนรวมเป็นตัวตั้ง การตัดสินใจโดยถือเอาระบบ หลักการ ความถูกต้อง เหตุผล ประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่เป็นมาตรฐาน ถ้าท่านสามารถตัดสินใจโดยถือหลักธรรมาธิปไตยได้เมื่อไร นั่นก็คือ ท่านเป็นผู้บริหารที่ตัดสินใจเป็น และท่านเป็นผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพ

ฉะนั้นผู้บริหารมืออาชีพนั่นวัดกันที่ศักยภาพในการตัดสินใจ ถ้าตัดสินใจไม่เป็นก็เป็นได้อย่างดีที่สุดเพียง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้อาวุโส ไม่สามารถเป็นผู้ที่คนอื่นอยากเดินตามได้

เราลองมาทบทวนดูสิว่า แล้วทุกวันนี้เราตัดสินใจกันอย่างไร อัตตาริปไตย โลการิปไตย หรือว่าธรรมาธิปไตย บางครั้งก็ต้องเอา อัตตาริปไตยบ้าง ตัวเองก็ต้องมีความคิดความเห็นบ้าง บางครั้งก็ต้องฟังคนอื่นเขาบ้าง และบางครั้งไม่ฟังเสียงตัวเองไม่ฟังเสียงคนอื่น ฟังเสียงของความถูกต้อง เหมือนเนลสัน มันเดลา แม้ว่าประชาชนทั้งประเทศอยากให้อยู่เป็นประธานาธิบดีไปจนตายคาเก้าอี้ ซึ่งเป็น โลการิปไตย หรือหากเขาฟังกิเลสตัวเองอาจจะคิดว่าเป็นต่ออีกก็ดีเหมือนกัน ประชาชนเป็นฝ่ายเรียกร่องเองนี่นา ไหนๆ ก็เป็นอยู่แล้ว ก็เป็นต่อไปสิ นี่ก็เป็นอัตตาริปไตย แต่เนลสัน มันเดลา เป็นมหาบุรุษ คิดต่อไปว่า ถ้าฟังเสียงของตัวเอง ตอนนี้อายุมากแล้ว เป็น

ประธานาธิบดีคนแรกก็วิเศษมากแล้ว ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพก็วิเศษมากแล้ว ตัวเราก็ก่อนนี้จะเอาอะไรอีก จึงคิดได้ว่าได้มามากพอแล้วไม่เอาอีก เมื่อเขาคิดถึงประชาชน รู้ว่า ถ้าเขาอยู่ในตำแหน่งประธานาธิบดีแบบนี้ต่อไป อาจจะเสียหายในภายหลังได้ ชาวบ้านจะเสียนิสัย คิดว่าเราเป็นอัครวินอยู่คนเดียว ลืมไปเลยว่าตัวเองก็เก่งได้ คิดแต่จะฟังผู้นำ

ทีนี้เนลสัน มันเดลา ก็คิดต่อไปว่า

๑. ควรวางแผนที่ดีไว้ให้กับประเทศว่า ผู้นำต้องไม่ยึดติดแก้อี้ ต้องรู้ว่าเมื่อไรเป็นเวลาของตัวเอง และเมื่อไรไม่ใช่เวลาของตัวเอง

๒. ต้องวางแผนบางอย่างไว้ให้คนรุ่นหลังเจริญรอยตาม

๓. กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นประธานาธิบดีได้แค่นี้ก็ควรเป็นแค่นี้ ต้องเคารพหลักการ คนจากไป แต่หลักการต้องคงอยู่

เนลสัน มันเดลา คิดแบบธรรมาธิปไตย สุดท้ายจึงอยู่ในตำแหน่งแค่ครบวาระแล้วก็โบกมือลา เห็นไหมว่าการตัดสินใจที่ดีนั้นต้องเป็นธรรมาธิปไตย ได้ทั้งคนทั้งระบบแล้วตัวเราก็จะอยู่รอดปลอดภัย เพราะถ้าเราบริหารอยู่ในตำแหน่งแล้วเกิดการผิดพลาดในขณะการบริหาร แต่ถ้าเราตัดสินใจบนหลักธรรมาธิปไตยเวลาที่เราผิดพลาด ผู้ที่ผิดพลาดไม่ใช่เรา สิ่งที่ผิดพลาดก็คือระบบหรือหลักการที่เรายึด

มีผู้นำหลายคนที่ดีตัดสินใจไปแล้วต้องมาตรวจสอบภายหลังแล้วมีการเถียงกันว่าตกลงใครผิด เมื่อคนรุ่นหลังมาพิจารณาจริงๆ

พบว่า จังหวะเวลาบีบให้ต้องตัดสินใจอย่างนั้น เช่น ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาในขณะนั้น คือ แฮร์รี เอส. ทรูแมน (Harry S. Truman) อนุมัติให้มีการใช้ระเบิดปรมาณูเพื่อทำให้สงครามสงบ ประเทศญี่ปุ่นยอมแพ้ ต่อมามีการถกเถียงกันว่าที่ท่านประธานาธิบดีตัดสินใจอย่างนั้นถูกต้องไหม มันไม่โหดร้ายเกินไปหรือสำหรับชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ นี่คือการมองในมุมของญี่ปุ่น แต่ถ้ามองในมุมของอเมริกา อเมริกาก็ต้องบอกว่าถ้าไม่ใช้ระเบิดปรมาณูสงครามก็ไม่จบ มองในมุมของประเทศต่างๆ ในยุโรปซึ่งเป็นคู่สงครามในขณะนั้น ใครๆ ต่างก็อยากให้สงครามจบเหลือเกิน เพราะเขาพลัดที่นาคาที่อยู่กันมานานหลายปีแล้ว

เมื่อมองหลายๆ มุม สุดท้ายก็สรุปกันว่า เหตุปัจจัยบังคับทำให้ต้องใช้ระเบิดปรมาณู เพราะถ้าไม่ทำสงครามก็ยังไม่จบ สงครามไม่จบประชาชนก็เดือดร้อน พอประชาชนเดือดร้อนโลกทั้งโลกก็จะเดือดร้อน ผลก็คือพอตัดสินใจบนพื้นฐานของธรรมาธิปไตยคือ ถือประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนเป็นตัวตั้ง ธรรมะจะรักษาผู้นำไว้ไม่ให้ถูกกระทำไม่ให้ถูกโจมตี

แต่ถ้าจู่ๆ ขึ้นมาครองอำนาจแล้วสั่งทำสงครามเลย โดยที่ยังไม่มีเหตุปัจจัยอันควร เมื่อลงจากอำนาจ คนอย่างนี้ก็จะกลายเป็นอาชญากรสงคราม กลายเป็นผู้กระหายเลือด เพราะฉะนั้นการตัดสินใจจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ผู้บริหารทุกคนถ้าตัดสินใจไม่เป็นก็ไม่ได้ชื่อว่าเป็นผู้บริหาร เป็นได้อย่างดีก็แค่ร่างทรง หรือนอมินี (Nominee) เท่านั้น

๒. **ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีศิลปะในการใช้คน** ศิลปะในการใช้คนก็หมายความว่า เมื่อเราไปใช้ใคร ต้องใช้คนให้ถูกกับงาน และคนที่ถูกใช้ก็ต้องมีความเต็มใจที่ถูกใช้ ใช้คนให้ถูกกับงานใคร ๆ ก็ทำได้ แต่คนที่ถูกใช้มีความสุขไปด้วยนั่นหายาก

พระพุทธเจ้าเป็นตัวอย่างของผู้ที่ใช้คนถูกกับงาน ดังตัวอย่างเช่น เลขาของพระพุทธเจ้า คือ **พระอานนท์**

พระอานนท์ : พุทธอุปัฏฐากผู้มีความจำเป็นเลิศ

พระอานนท์นั้น ก่อนจะเข้ามาเป็นเลขาของพระพุทธองค์ ได้ทูลขอพรเอาไว้ว่า หากพระองค์เสด็จไปที่ไหนก็ตามแล้วได้แสดงธรรม หากหม่อมฉันไม่ได้เสด็จตามไปด้วย เมื่อเสด็จกลับมาแล้ว ขอให้พระองค์ได้โปรดแสดงธรรมให้หม่อมฉันฟังซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

เพราะฉะนั้นเวลาเราพลิกอ่านพระไตรปิฎก พระสูตรต่าง ๆ จะขึ้นต้นด้วยคำว่า *เอวัมเม สุตัง เอกัง สมะยัง ภควา... ข้าพเจ้าได้ฟังมาแล้วอย่างนี้ ในสมัยหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า... คำว่า ข้าพเจ้าได้ฟัง ก็คือ พระอานนท์ พระอานนท์มีความทรงจำดีมาก พระพุทธองค์เทศน์เสร็จ ท่านบันทึกไว้เลยจำได้ทั้งหมด พระไตรปิฎกกว่า ๘๐% มาจากคลังความจำของพระอานนท์ ดังนั้น พระอานนท์จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่าเป็น *ภันฑาคาริกภิกษุ* แปลว่า ภิกษุผู้เป็นขุนคลังแห่งธรรมะ*

บางกรณีพระอานนท์ก็ไม่ได้ไปด้วย เพราะการแสดงธรรมในบางสถานที่ก็เป็นความเสี่ยงมีอันตรายถึงชีวิต พระพุทธองค์จะตรัส

บอกสาวกว่า พวกเขาไม่ต้องไปนี่เป็นเรื่องของฉันกับคู่อริเท่านั้น เช่นครั้งหนึ่งทรงเสด็จไปโปรดองค์ลีมาล พระอานนทที่ไม่ได้ตามไป เพราะคู่อริเป็นถึงอาชญากรโหดโหดจิตฆ่าต่อเนืองมา ๙๙๙ ศพ ทางกรต้องตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้นมากราบเขาโดยเฉพาะ พระพุทธองค์ ทรงพิจารณาดูแล้วว่า คน ๆ นี้ต้องเราเองเท่านั้นจึงจะเอาอยู่

ฉะนั้นพระพุทธองค์บางครั้งก็ต้องเป็นมือวางอันดับหนึ่ง เสด็จไปโปรดองค์ลีมาลด้วยพระองค์เองจนสำเร็จแล้วนำมาบวช เหตุการณ์ทั้งหมดซึ่งไม่มีกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบันทึกไว้ว่า การที่ต้องไปวิ่งแข่งกับองค์ลีมาลซึ่งจึงจะเอาดาบไล่ฟันนั้น เสี่ยงเป็นเสี่ยงตายมาก แค่นั้นไม่มีใครรู้ กลับมาพระองค์ก็ต้องเล่าให้พระอานนทฟังตามพรที่พระอานนทขอไว้ ซึ่งพระอานนทก็เป็นคนที่มีความจำดีที่สุดสมกับที่ทรงเลือกมาเป็นเลขาส่วนพระองค์

จะเห็นได้ว่า คุณสมบัติของเลขาคือดีนั้น ความจำต้องดี ถ้าเจ้านายมีเลขานี้ ๆ เป้อ ๆ โกะ ๆ เป็น ๆ ก็ลำบาก ผู้บริหารบางคนใช้เลขาเปลืองมาก เขาใครมาเป็นเลขาก็เกิดภาวะ **Human Error**® เพราะฉะนั้นต้องเลือกให้ดี พระพุทธองค์จึงทรงเลือกพระอานนท

มนุษย์มีขีดจำกัดในการตอบสนอง ดังนั้น อาจเกิดการตัดสินใจผิดพลาดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือในภาวะที่เหนื่อยจากงานที่มีจนล้นมือ ก็อาจทำอะไรต่อไม่ได้

พระมหากัสสปะ : ผู้นำคณะสงฆ์ชำระพระธรรมวินัย

ต่อมามีพระผู้ใหญ่อีกรูปหนึ่งสำคัญมาก คือ พระมหากัสสปะ ซึ่งเดิมเป็นนักธุรกิจใหญ่ตัดสินใจออกบวชกับภริยาเพราะมองไม่เห็นประโยชน์จากการครองเรือน เจอกันครั้งแรกพระพุทธองค์ทรงถอดผ้าสังฆาฏิของพระองค์มอบให้เลย แล้วทรงรับผ้าสังฆาฏิของพระมหากัสสปะนั้นมาพาดบนบ่าของพระองค์

หลังพุทธปรินิพพาน เกิดความเปลี่ยนแปลงในคณะสงฆ์ครั้งใหญ่ นั่นคือบ้านที่ขาดผู้นำครอบครัวมันก็หวั่นไหว ประเทศที่ขาดพระราชาริบัติประชาชนก็ขวัญหนีดีฝ่อ สังฆมณฑลเมื่อขาดพระผู้มีพระภาคเจ้าซึ่งเป็นพระบรมศาสดาพระสงฆ์ก็แตกกัน ตอนนั้นทำท่าว่าจะแตกกันเป็นเสี่ยงๆ เพราะความคิดเห็นไม่ลงรอยกัน มีการกล่าวจ้วงจาบหยาบร้ายพระพุทธองค์ว่า เสด็จนิพพานไปก็ดีแล้วที่นี้เราอยากจะทำอะไรก็จะได้ทำได้ จากนั้นเราสบายแล้ว อิศรภาพเกิดขึ้นแล้ว มีภิกษุรูปหนึ่งพูดเช่นนี้ขึ้นท่ามกลางสงฆ์

พระมหากัสสปะซึ่งครั้งหนึ่งพระพุทธองค์เคยแลกลงฆาฏิด้วยก็อยู่ในสมาคมนั้น คิดขึ้นมาว่า โอตายล่ะ พระบรมศพยังไม่ทันได้ถวายพระเพลิงเลยก็ยังมีพระภิกษุสงฆ์คิดกันถึงขนาดนี้ ทั้งเอาไว้อย่างนี้สังฆมณฑลก็คงจะปั่นป่วน เพราะพวกอลัชชีมีมาก พวกนี้กายบวชแต่ใจไม่บวช เข้ามาแล้วไม่เพียงแต่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ยังจะพาให้คนอื่นเกรนอกลุ่นอกรอยอีกด้วย และเมื่อแรกเราอุปสมบทนั้นได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ พระองค์ได้ทรงแลกลงฆาฏิกับเรา หรือว่า

เหตุการณ์ครั้งนั้นทรงปรารถนาจะให้เราเป็นผู้นำคณะสงฆ์ในการ
สังคายนาพระธรรมวินัย เอาละเมื่อเราได้รับพระมหากรุณาธิคุณถึง
ขนาดนี้ แล้วเราจะปล่อยให้สังฆมณฑลเสื่อมไปต่อหน้าต่อตาได้
อย่างไร

ในที่สุดพระมหากัสสปะจึงได้เป็นประธานในการทำสังคายนา
ครั้งที่ ๑ รวบรวมพระธรรมวินัยของพระพุทธองค์ทั้งหมดแล้วจัดให้เป็น
หมวดหมู่ เรียกว่าพระไตรปิฎก จะเห็นได้ว่า การมอบสังฆาภิบาลให้ครั้ง
เดียว แล้วเหตุการณ์นั้นเกิดในยุคต้นของพระองค์ แต่ผลลัพธ์ที่ตามมา
ก็คือ มีผลต่อเนื่องมาจนถึงหลังจากที่พระพุทธองค์นิพพานไปแล้ว

เหตุการณ์นี้สะท้อนว่า พระพุทธองค์ทรงมีวิสัยทัศน์ พระราชา-
วิสัยทัศน์ พระพุทธวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกลว่าในอนาคตคนๆ นี้จะ
ช่วยได้ เห็นไหมว่า ผู้นำต้องรู้ว่าจะใช้ใครเพราะพระมหากัสสปะรูปนี้
เป็นผู้ที่มีอายุมาก ล่วงกาลผ่านวัยมากมาบวชในยุคต้นๆ เมื่อรับ
หน้าที่เป็นผู้นำ เวลาพูดอะไรขึ้นมาก็คือได้รับความน่าเชื่อถือ อาวุธ
สูงสุด ความรู้ความสามารถสูงสุดเป็นพระอรหันต์ก่อนใครเพื่อน
และอายุจะยืนถึง ๑๒๐ ปี นี้แค่สองท่านนี้ คือ พระอานนท์ และ
พระมหากัสสปะก็แสดงให้เห็นแล้วว่า พระพุทธองค์ทรงรู้จักใช้คน
มากเพียงใด

**พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ : อัครสาวกผู้มากความ
สามารถ**

อีกสองคนเป็นคนหนุ่ม เป็นนักปรัชญาอยู่ในกรุงราชคฤห์ เกิดมาในตระกูลพราหมณ์ ร่ำรวยมาก เวลาไปที่ไหน สองคนนี่จะมีบริวารคนละ ๕๐๐ คน แท้ไหนตามไป ตนเองนั่งบนเสลี่ยงคานหาม หรือมิฉะนั้นก็นั่งเกวียน คนหนึ่งชื่ออุปติสสะ คนหนึ่งชื่อโกทิตะ เนื่องจากทั้งสองคนนี้เป็นนักปรัชญา มีชื่อเสียงมาก มาจากตระกูลดี วันหนึ่งเดินเข้าวัดมา พระองค์ทรงทอดพระเนตรเห็นทรงตรัสขึ้นมาลอยๆ ว่า *ภิกษุทั้งหลายในอนาคตสองคนนี่จะเป็นอัครสาวกซ้ายขวาของเรา คนหนึ่งฝ่ายบู้ คนหนึ่งฝ่ายบุน* นี่ขนาดยังไม่ทันได้บวช แต่พระพุทธองค์ทรงทำการบ้านมาเป็นอย่างดีจึงทราบว่าจะสองคนนี่ก่อนบวชเป็นนักวิชาการมาก่อน แล้วเชื้อใหม่เกิดอะไรขึ้นทันทีที่บวชได้ ๗ วัน พระโมคคัลลานะได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ ผ่านไป ๑๕ วัน พระสารีบุตรได้บรรลุเป็นพระอรหันต์

คนหนึ่งคือ พระธรรมเสนาบดีสารีบุตรที่เรารู้จัก เลิศในทางปัญญาหรือวิชาการ อีกคนหนึ่งก็คือ พระมหาโมคคัลลานะ ผู้เป็นเลิศในการบริหารจัดการ เปรียบเสมือนเป็นแขนซ้ายแขนขวาของพระพุทธองค์ ถึงขนาดตรัสรับรองพระสารีบุตรว่า *ไม่มีใครที่จะแสดงธรรมได้ทัดเทียมเราตถาคตยกเว้นสารีบุตร เธอเป็นที่สองรองก็แต่เราเท่านั้น* ยกย่องขนาดนี้เลยทีเดียว อนึ่งเมื่อทั้งสองท่านนิพพานไปแล้วพระองค์ถึงกับตรัสออกมาว่า *ตอนนี้ดูสังฆมณฑลของเราเหงาหงอยมองไปทางไหนก็ดูเหมือนจะว่าเหว* เราเองอีกไม่นานก็คงจะต้องไปเพราะเดือนที่ไร้ดาวนั้นก็ขาดส่งาราคี

เมื่อพุทธสาวกล่วงลับไปไม่กี่เดือน พระพุทธองค์ก็เสด็จดับขันธปริณิพพาน ขอให้สังเกตศิลปะในการใช้คนของพระพุทธเจ้า พระโมคคัลลานะกับพระสารีบุตรเป็นคนหนุ่มที่เพิ่งเข้ามาบวช แต่พระพุทธองค์ทรงฟันธงแล้วว่า สองคนนี้ต้องเป็นคู่อัศวรสวาก พระสงฆ์สมัยนั้นก็พากันยกมือคัดค้านว่า ตั้งได้อย่างไรเพิ่งบวช บรรยากาศในการเลือกพระอัศวรสวากมีบันทึกไว้ในพระไตรปิฎก มีพระบางรูปยกมือทูลถามว่า รูปอื่นบวชก่อนทำไมไม่ได้เป็น รูปนั้นก็พระอรหันต์ทำไมไม่ได้เป็น ทำไมสองรูปนี้จึงได้เป็นพระอัศวรสวาก พระองค์ก็ต้องตรัสอธิบายให้ฟังว่า พระสารีบุตรเป็นอย่างไร พระโมคคัลลานะเป็นอย่างไร เล่าย้อนไปหลายภพหลายชาติ

ถ้าอยากรู้รายละเอียดมีอยู่ในพระอรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ยมกวรรคที่ ๑ เรื่องสัตยชัย ซึ่งเล่าเหตุการณ์ตอนคัดเลือกพระอัศวรสวากเอาไว้ ทั้งๆ ที่ทั้งสองท่านยังหนุ่มมากเพิ่งเข้ามาบวช แต่พระองค์ทรงพิจารณาว่าเป็นคนหนุ่มที่ทำงานเป็นที่สำคัญมีคุณสมบัติเหมาะสมมากคือเป็นพระอรหันต์ พระองค์ไม่ได้มองที่ความเป็นอาวุโส แต่ทรงมองคนที่ทำงานเป็น แล้วก็กล้าใช้คนหนุ่มด้วย นี่คือวิธีในการใช้คนของพระพุทธองค์

และบางทีพระพุทธองค์ก็ไม่ได้ใช้แต่ผู้ชาย แม้แต่ผู้หญิงก็ทรงใช้ยกย่องมาก ผู้หญิงหลายคนที่ยกย่องไว้ทัดเทียมกับพระภิกษุ แต่ในสังคมไทยเราไม่ค่อยพูดถึงเท่านั้นเอง แท้ที่จริงในพระพุทธศาสนา มีผู้หญิงเก่งๆ มีภิกษุณีเก่งๆ ที่พระพุทธองค์ยกย่องว่าทรงปัญญา

เป็นผู้เป็นเลิศในการแสดงธรรม เป็นภิกษุณีนักกฎหมาย มีเยอะเยอะไปหมด แต่ในสังคมไทยเราไม่ค่อยให้พื้นที่ตรงนี้เท่านั้น ถ้าเราไปอ่านพระไตรปิฎกเราจะพบว่าพระพุทธองค์ทรงใช้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย และทุกคนที่ใช้ันสะท้อนให้เห็นถึงพุทธวิสัยในการเลือกคน ว่าทรงใช้หลักใช้คนให้ถูกกับงาน ฉะนั้นท่านทั้งหลายที่เป็นผู้บริหารเวลาจะใช้คนก็ต้องเลือก เลือกคนมาใช้ให้เป็น

ถ้าเลือกคนมาใช้ไม่เป็น ผู้บริหารต้องทำเอง ผู้บริหารบางคนละเอียดมาก ลูกน้องเซ็นต์เอกสารขึ้นมาผู้บริหารก็ต้องมาดูตั้งแต่พิสุจน์อักษร ดูช่องไฟ ดูการเคาะย่อหน้า ถ้าใช้คนไม่เป็นมันจะลำบากเช่นนี้ ผู้บริหารบางคนให้ลูกน้องไปถ่ายเอกสารกลับมายังถามว่าเธอไปถ่ายที่ร้านไหน ฉันมีอยู่ร้านหนึ่งนะที่ใช้บริการประจำจะเล่าให้ฟัง สาธยายอยู่ครึ่งชั่วโมงว่าร้านในดวงใจอยู่ตรงไหน ผู้บริหารต้องทำขนาดนี้ไหม ถ้าใช้คนไม่เป็นก็ต้องมาเก็บทุกรายละเอียด

บารัก โอบามา : ประธานาธิบดีผู้เปลี่ยนวิถีคิดของโลก

ฉะนั้นเมื่อเราเป็นผู้บริหารอย่าลืมหัดเลือกคนมาช่วยทำงานตรงนี้สำคัญ ถ้าหากคนมาทำงานไม่ได้จะทำให้เราลำบาก ผู้บริหารระดับโลกที่ประสบความสำเร็จล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่รู้จักใช้คน คนเขียนสุนทรพจน์ให้ บารัก โอบามา อายุน้อยกว่าเขามาก แต่พอรู้ว่าเก่งเขาก็ใช้ ฮิลลารี คลินตัน ตอนเลือกตั้งสู้กันมาแทบตาย แต่พอได้อำนาจก็เชิญมาร่วมงาน เพราะว่าหากปล่อยเอาไว้จะเป็นหอกข้างแคร่ เอาหอกมาอยู่บนแคร่ดีกว่า หอกพลิกขึ้นมาก็เห็นทันที นี่คือ

สุดยอดผู้บริหารต้องรู้จักใช้คน บิล คลินตัน เป็นอย่างไร เกษียณ
ออกไปแล้วแต่เป็นรุ่นพี่สองสมัย ก็เชิญมาเป็นทูตทำงานสันติภาพให้ไปที่
เกาหลีเหนือพานักโทษอเมริกากลับประเทศ บิล คลินตัน ได้รับการ
แซ่ช่องสรรเสริญ แต่บารัค โอบามา ก็ได้รับคำชมด้วยเพราะรู้จักใช้คน

นอกจากนี้ บารัค โอบามา ยังได้เชิญผู้หญิงไทยคนหนึ่งเข้าไป
ร่วมทำงานในคณะรัฐมนตรีด้วย คือ คุณลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ^๒
ลูกครึ่งไทย-อเมริกัน ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กิจการทหารผ่านศึกของสหรัฐฯ โอบามารู้ดีว่า ถ้าอยากได้ใจคนเอเชีย
ก็ต้องมีคนเอเชียมาร่วมงานด้วย ก็ไปหามาใช้งาน

ช่วงที่อาตมาอยู่ที่ฝรั่งเศสนั้น ไปร่วมคอร์สวิปัสสนากรรมฐาน
กับหลวงปู่ติช นัท ฮันห์ ประธานาธิบดี บารัค โอบามา ก็ไปฝรั่งเศส
วันหนึ่งเขากล่าวสุนทรพจน์ ลูกศิษย์ของหลวงปู่ส่งฟอร์เวิร์ดเมลล์
(Forward Mail) สุนทรพจน์ของบารัค โอบามามาให้ด้วย วันนั้น

---

^๒คุณลัดดา หรือ แทมมี เป็นคนทำงานอย่างเสียสละเพื่อสังคมมาตลอด เคย
ปฏิบัติภารกิจในอิรักจนได้รับบาดเจ็บพิการขาขาดทั้งสองข้าง เมื่อไม่นานมานี้ เธอได้รับ
เกียรติให้ขึ้นรับรางวัลการบริการสาธารณะดีเด่น โคลิน พาวเวลล์ อวอร์ด ที่จัดตั้งขึ้น
โดยมหาวิทยาลัย จอร์จ วอชิงตัน นับว่าเป็นบุคคลแรกที่ได้รับรางวัลที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นนี้

ท่านหยิบสุนทรพจน์มาแล้วให้ศิษย์ที่ศึกษาธรรมะฟังว่า เสียดายที่ มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ อยู่ไม่ทันเพราะเขาสู้มาด้วยกันกับหลวงปู่ เป็นคนรุ่นเดียวกัน ท่านลี้ภัยจากเวียดนามแล้วก็ไปเรียกร้องสันติภาพ ร่วมกับ มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ ด้วยกัน ท่านบอกว่าถ้า มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ ยังมีชีวิตอยู่ เขาต้องยินดีมากแน่ ๆ ที่วันนี้ได้เห็น ดอกผลของคนผิวดำมาอยู่ในจุดสูงสุดเหมือนที่เขาเคยปรารถนาเอาไว้ แล้วท่านก็พูดต่อไปว่าสุนทรพจน์ของบารัก โอบามาเหมือนกับว่า โอบามาศึกษาธรรมะมามากมาย สามารถเป็นธรรมอาจารย์ได้เลยทีเดียว ท่านให้เครดิตสูงขนาดนั้น เพราะว่าแนวโน้มหรือวิถีคิดของเขา กำลังเปลี่ยนวิถีคิดของโลก

ปกติชาวอเมริกันมักจะบอกว่าตัวเองคือตำรวจโลก ฉะนั้นเมื่ออเมริกาไม่พอใจอะไร แม้แต่ยูเอ็นอเมริกาก็ไม่ฟัง แต่บารัก โอบามา กำลังบอกว่า อเมริกาไม่จำเป็นต้องเป็นตำรวจโลกอีกต่อไป โลกนี้ จะต้องเกิดจากผู้นำโลก ทั้งในเอเชีย ทั้งในยุโรป ทั้งในอเมริกา ทั้งในแอฟริกา โลกอยู่ในมือพวกเราทั้งหมด ตัวเขาเองเป็นทั้งมุสลิมในขณะที่เดียวกันก็เป็นทั้งคริสเตียน และเขาก็ได้รับสิ่งดีงามมากมายจาก พระพุทธศาสนา อเมริกันที่อนุรักษนิยมฟังแล้วต้องถามหาฯ แก่ปวด พาราเซตามอลเลย พูดไปได้อย่างไร เขาขอมไม่ได้เด็ดขาด ซึ่งวิถีคิด วิถีพูดเช่นนี้กำลังเปลี่ยนเส้นความคิดของโลก จากโลกที่อเมริกาโต หนึ่งเดียว เปลี่ยนกลายเป็นโลกที่ใคร ๆ ก็โตได้ ดอกไม้พันดอก ประชันพร้อมกันได้หมด

ที่ผ่านมาอดีตประธานาธิบดีคนเก่า จอร์จ ดับเบิลยู บุช คิดว่าโลกนี้ต้องมีดอกไม้อเมริกาเท่านั้นที่บ้านดอกไม้เดียว ซึ่งไม่ถูกต้องนัก เพราะโลกนั้นเป็นพหุวัฒนธรรม คือ มีความเชื่อมากมาย ความหลากหลายคือความงาม แต่ จอร์จ ดับเบิลยู บุช พาโลกไปสู่เอกวัฒนธรรมคืออเมริกาหนึ่งเดียว โลกนี้ต้องการอเมริกา ผลก็คือ แมคโดนัลด์ถูกถล่ม สตาร์บัคถูกประชาชนในประเทศโลกที่สามบุกเข้าไปรี้อ เวลด์เทรต-เซ็นเตอร์ก็ถูกทำลาย อะไรก็ตามที่สะท้อนถึงความเป็นอเมริกันจะถูกต่อต้าน นั่นคือการบริหารของผู้ที่ไม่เข้าใจโลก ฉะนั้นพอ โอบามา ขึ้นมากก็เปลี่ยนแนวโน้มของโลกทันที แค่ทำท่าว่าจะเปลี่ยนแนวโน้มของโลกด้วยการแสดงวิสัยทัศน์ให้โลกได้เห็นเขาก็ได้รางวัลโนเบลแล้ว คำถามก็คือ ทำไมคณะกรรมการจึงรีบให้ เขารีบให้ก็เพราะเขารู้ดีว่าโลกตกอยู่ท่ามกลางภาวะสงครามมา ๘ ปี ลำพังแค่เพียงปัญหาโลกร้อนปัญหาเดียวโลกนี้ก็ลำบากมากพอแล้ว

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ บอกว่าสงครามครั้งที่ ๑ เราสู้กันด้วยมีดด้วยปืน สงครามครั้งที่ ๒ เราสู้กันด้วยอาวุธนิวเคลียร์ สงครามโลกครั้งที่ ๓ เราไม่รู้จะสู้กันด้วยอะไร แต่ผมคาดการณ์ได้ว่าสิ่งที่เหลือหลังจากนั้นก็คือ เราจะเริ่มนับหนึ่งกันที่ก้อนดินและก้อนไม้ก้อนอีกครั้งหนึ่ง แสดงว่าครั้งที่ ๓ ร้ายแรงไหม โลกนี้แทบไม่เหลืออะไร นั่นแหละปัญญาชนระดับโลกจึงมองเห็นว่าถ้าผู้นำของโลกอย่างอเมริกาคิดอย่างนี้ได้ รีบให้รางวัลโนเบลเป็นการให้เพื่อวางมาตรการว่าเธออย่าค้าสงคราม เพราะโลกเจ็บปวดมากพอแล้วจากสงคราม

เศรษฐกิจ จากสงครามเหยียดผิว จากสงครามการค้า จากสงคราม วัฒนธรรม โลกไม่ควรที่จะมีสงครามให้มนุษย์บาดเจ็บล้มตายซ้ำอีก ครั้งหนึ่ง ถ้าเป็นการตัดเกรดก็เป็นกรให้เอล่วงหน้าแก่นักเรียนที่มีแวว ไม่รู้ว่าเขาจะรักษาแววได้แค่ไหนเพราะกำลังฮึม ๆ กับอัฟกานิสถาน นี่คือการส่งสัญญาณว่าโลกต้องการสันติภาพแม้จะเป็นสันติภาพ ในทางความคิดก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโลกนี้ เพราะสันติภาพทาง ความคิดนั้นแหละคือรากฐานของสันติภาพโลก

บารัก โอบามาอายุแค่ ๔๗ แต่ประสบความสำเร็จสูงมาก แม้ว่าเขาไม่ได้เป็นประธานาธิบดีในสมัยหน้าก็ไม่เห็นจะต้องเสียใจอะไร เขาแค่ได้เป็นประธานาธิบดีผิวดำคนแรกของอเมริกาอายุ ๔๗ ได้รับรางวัลโนเบลจากการบริหารงานมาแค่ ๙ เดือน ชีวิตยังจะ ต้องการอะไรมากไปกว่านี้อีกไหม เพราะฉะนั้นชีวิตเขามาถึงจุดสูงสุด เร็วมาก ๆ เหตุผลสำคัญประการหนึ่งก็เพราะผู้ชายคนนี้รู้จักใช้คน เขามักจะพูดในสุนทรพจน์อยู่เสมอว่า *เขาไม่ใช่คนเก่ง แต่เขามีคน เก่ง ๆ มาช่วยงานเขามากมายหลายคน* จะมีผู้นำที่คนที่กล้าพูดอย่างนี้ ผู้บริหารที่คนที่กล้าพูดอย่างนี้ ผู้บริหารส่วนมากจะพูดว่าที่สำเร็จ เพราะผมทำมาตั้งแต่ต้น มันไปไม่ตลอดก็เพราะอย่างนี้ใช่ไหม ถ้าพูด อย่างนี้แล้วคนที่เขาทำงานจริง ๆ เขาจะรู้สึกอย่างไร ก็ต้องใจฝ่อ สุดท้ายลูกน้องก็หายหมดเลย

ดังนั้น ผู้บริหารต้องใจกว้าง ใจของเรามี ๔ ห้องหัวใจต้องให้ ลูกน้องเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย อย่าเก็บเอาไว้สำหรับตัวเองเพียงคนเดียว

ลองมาพิจารณาดูสิว่าเราเป็นผู้บริหารที่ใช้คนเป็นใหม่ หากใช้คนเป็นแล้วเราให้เกียรติคนใหม่ เวลาเราประสบความสำเร็จแล้วเราใจกว้างพอที่จะให้ลูกน้องของเรา ผู้ตามของเรามาช่วยแบ่งปันความสำเร็จร่วมกันกับเราใหม่ ผู้บริหารที่ใคร ๆ ก็อยากเดินตามเพราะว่าผู้ตามรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วม

หลิวปัง : จักรพรรดิที่ชาวจินเคารพรัก

หากเราได้ลองศึกษาประวัติของผู้นำผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จทุกคน เขาจะให้ความสำคัญหรือให้บทเด่นกับผู้ตามทั้งนั้น เช่น จักรพรรดิคนที่ชาวจินเคารพมาก ชาวจินเรียกตัวเองว่าชาวฮั่น จักรพรรดิที่เขาเคารพรักก็คือ หลิวปัง หรือพระเจ้าฮั่นเกาจู่ พระเจ้าฮั่นเกาจู่เดิมก็เป็นแค่กำนันหรือนายก อบต. เท่านั้นเอง

หลังความวุ่นวายของรัชสมัยจินซี ฮ่งเต๋ หลิวปังนำประชาชนไปสร้างกำแพงแล้วไปไม่ทัน ฝนตก ก็เลยหนี หนีเข้าป่าไปแล้วก็ตั้งเป็นชุมนุมใจขึ้นมา สถานการณ์บีบบังคับให้ต้องจัดตั้งปล้นสุดท้ายกลายเป็นชุมนุมใจที่เข้มแข็งร่วมนำทัพไปปราบกบฏด้วย ผลก็คือยิ่งปราบฝีมือยิ่งดี สุดท้ายเลยได้เป็นผู้นำก๊กขึ้นมาหนึ่งก๊ก แต่รบอย่างไรก็ตามก็ไม่สามารถยึดอำนาจได้เบ็ดเสร็จเด็ดขาดเสียที่สุดท้ายเหลือกันสองก๊กคือ หลิวปัง กับ เซียงอวี ทำกติกากันไว้ใครตีถึงเมืองหลวงก่อนคนนั้นได้เป็นฮ่อง ประากฎว่าหลิวปังเข้าเมืองได้แต่บริหารไม่ได้ เพราะว่ากองทัพของเซียงอวีนั้นมีแสนยานุภาพมากกว่ามาล้อมเอาไว้ สุดท้ายขุนซื่อของหลิวปังก็บอกว่าเราออกจากเมืองกันดีกว่าเพราะขึ้น

เราอยู่ตรงนี้นะหอข้างแควคือเชียงใหม่ไม่ยอมแน่ ๆ ก็เลยออกมาแล้ว ให้เชียงใหม่ไปครองเมือง เชียงใหม่นั้นได้อำนาจแต่บริหารไม่เป็น ปลดกุนซื้อทิ้ง อันนี้ผู้นำต้องจดจำไว้ให้ดีผู้นำบางคนเข้าใจผิดว่าฉันเก่ง แต่จริง ๆ แล้ว กุนซื้อของตัวเองต่างหากที่เก่ง พอเมื่อไปปลดกุนซื้อคนอื่นเลยรู้ว่าในหัวมีอะไรบ้าง ซึ่งก็มีแต่ขี้เลื่อย ปลดใครไม่ปลด ปลดกุนซื้อก็เสียทุกสิ่งทุกอย่าง เชียงอวี่ก็เหมือนกัน ปลดกุนซื้อซึ่งเหลืออยู่เพียงคนเดียวออก สุดท้ายแววหาชนะก็มาเยือน

หลิวปังนั้นกุนซื้อดีมากแนะนำว่า ถึงหลิวปังจะได้อำนาจแต่ถ้าบริหารไม่ได้ ก็อย่าเพิ่งบริหารขอให้ไปอยู่ชายแดนก่อน ก็ไปอยู่ชายแดน วันหนึ่งหลิวปังท้อใจมากเพราะมีทหารหนีทัพอยู่เรื่อย ๆ เมื่อทหารหนีทัพทุกวันกองทัพก็ไม่มีอะไรจะกิน แม่ทัพขุนศึกที่ร่วมรบด้วยกันมาไม่เพียงแต่ไม่ได้เป็นแม่ทัพนายกอง แต่ยังต้องมาตกระกำลำบากในชายแดนด้วย แยกเสียใจมาก ปรากฏว่าวันหนึ่งกุนซื้อหายไป ๑ สัปดาห์ หลิวปังโกรธมาก เพราะกุนซื้อผู้เปรียบเสมือนมือขวานั้นหายไป สัปดาห์ต่อมากุนซื้อก็กลับมา หลิวปังก็เรียกมาพบ ไปไหนมา หรือ นายครับผมไปตามทหารคนหนึ่ง ทหารคนนั้นคือใคร ก็เป็นนายกองเสบียงครับ ทหารหนีทัพเป็นร้อยคนพันคนไม่ไปตาม แล้วนี่เพียงทหารเลวคนหนึ่งไปตามมาทำไม คิดได้อย่างไร ทั้งฉันเพื่อไปตามทหารเลวคนหนึ่ง

กุนซื้อ ก็บอกว่า ร้อยคนพันคนที่หนีไปอย่างดีก็เป็นแค่ทหารเลว แต่คนล่าสุดที่หนีไปตกยภาพของเขา คือแม่ทัพ คน ๆ นี้ผมถึงต้อง

ไปตาม หลิวบังก็ว่ามันแน่ซั๊กแคไหนไปเรียกมันมา ก็ไปเรียกทหารคนนั้นมา พอมาอยู่กันต่อหน้า กุนซือกก็เสนอว่า ท่านอยากรู้อะไร ลองถามเขาสิ ปรากฏว่าทหารคนนั้นพูดถึงตำราพิชัยสงคราม พูดถึงการวางยุทธศาสตร์ หลิวบังฟังแล้วตกใจมาก มีคนเก่งขนาดนี้อยู่ในกองทัพด้วยหรือ เป็นไปได้อย่างไร ฉันทขอตั้งให้เธอเป็นแม่ทัพ กุนซือกบอกว่า นายครับ จะตั้งคนเป็นแม่ทัพ จู่ๆ มาตั้งกันแบบนี้ไม่ได้ มันไม่สมเกียรติยศ นายต้องตั้งปะรำ ทำพิธี พຽງนี้สถาปนา มอบเสื่อเกราะ มอบกระบี่แม่ทัพ ปรากฏว่า พอคนๆ นี้ได้รับการสถาปนาเป็นแม่ทัพ ไม่นานเขาก็กลายเป็นสุดยอดกุนซือกให้กับหลิวบัง ในที่สุดก้านธรรมาคนหนึ่งได้เป็นปฐมฮ่องเต้ แล้วก็สถาปนาราชวงศ์อันที่มีอายุยืนกว่า ๔๐๐ ปี ทุกวันนี้ชาวจีนจึงเรียกตัวเองว่าเป็นชาวอันประสบความสำเร็จเพราะอะไร เพราะหลิวบังหรือพระเจ้าอันเกาจู มีศิลปะในการใช้คน

ตัวของท่านเองมีศิลปะในการใช้คนใหม่ ผู้นำจำนวนมากที่ล้มเหลวก็เพราะอย่างนี้ **มีคนดีอยู่ในองค์กรแต่มองไม่เห็น คนเก่งไม่ใช่ขอบใช้คนใกล้** แล้วนี่ก็คือจุดอ่อนของผู้นำที่ไม่ใช่มีอาชีพทั้งหลาย ใครชงกาแพให้ ใครถือกระบี่ไปให้ ใครรับโทรศัพท์แทนใครเออๆ ค่ะๆ ดีครับนาย สบายครับท่าน รับประกันครับผม เขาพูดอยู่สามประโยคนี้ แต่ประโยคที่สี่เขาเก็บไว้เคยได้ยินไหม ดีครับนาย สบายครับท่าน รับประกันครับผม นายฟังแล้วนายขึ้นหัวใจ ประโยคที่สี่ที่เขาไม่ได้พูดก็คือ **แล้วเราก็จมไปด้วยกัน** เพราะฉะนั้นมีคนดี

อยู่ใกล้ๆ มองเห็นใหม่ ถ้ามองเห็นแล้วมีศิลปะในการใช้เขาใหม่ จะใช้เขาต้องให้เกียรติเขา นี่คือคุณสมบัติของผู้นำมาใช้อาชีพประการที่สอง

๓. **ผู้บริหารมืออาชีพต้องไม่ตกลุ่มด่าของผู้อื่น** ผู้บริหารต้องก้าวพ้นหลุมด่าของผู้บริหาร หลุมด่าของผู้บริหารมี ๕ ประการดังนี้

๑. ยศ
๒. ทร์พีย์
๓. อำนาจ
๔. กามารมณ์
๕. ชื่อเสียง

เมื่อเป็นผู้บริหารแล้วจะมี ๕ อย่างนี้เข้ามาวนเวียนอยู่ใกล้ๆ

ยศ : ได้ยศมา อย่าเมายศ

ยศ ก็คือ ตำแหน่ง ทุกๆ ยุคสมัย เมื่อคนมียศแล้วก็มักจะเมายศ เคยสังเกตไหม มีอยู่ปีหนึ่งอาตมาได้อ่านข่าวผู้หญิงคนหนึ่งได้รับรางวัลเป็นนักกวาดถนนดีเด่นของกรุงเทพฯ เข้าๆ มากกวาดถนนประมาณ ๘-๙ คน ในเขตดุสิต เมื่อไปรับรางวัลจากผู้ว่ามาแล้วเพื่อน ๆ ถามว่าเมื่อวานไปรับรางวัลมาเป็นอย่างไรบ้าง เธอไม่พูดถือว่าเธอเป็นนักกวาดถนนมือหนึ่งของเขต จึงไม่ตอบเพื่อน เธอมองว่าคนละชั้น เธอมันกวาดแบบตัวๆ ฉันมันกวาดแบบมืออาชีพ ทั้งๆ ที่กวาดขยะเหมือนกัน ทั้งที่ยศแค่นี้นิดเดียว มียศแค่ได้รับรางวัลเป็น

นักกวาดถนนดีเด่น มือหนึ่งของเขตดุสิต เพราะฉะนั้น คนได้ยศก็มักจะเมายศ ไม่ต้องพูดว่าเป็นรัฐมนตรีจะมัวเมาขนาดไหน แค่มียศกวาดอันดับหนึ่งยังมัวเมานะนี่

แล้วยศก็มี ๓ แบบ คือ

๑. อิศริยยศ คือ อำนาจ ถ้าใครได้มาแล้วเสียคนไปเลย เมาอำนาจแล้วเสพติด วางไม่ได้ ปล่อยไม่ลง ปลงไม่เป็น สุดท้ายจะถูกอำนาจกัดกิน อำนาจมันกัดกินยิ่งกว่าน้ำกรด เพราะว่าน้ำกรดมันกัดกินคนยังเหลือกระดูก อำนาจ ถ้าได้กัดกินแล้วแม้แต่กระดูกก็ไม่เหลือ ฉะนั้นอย่าไปมัวเมาในอำนาจ

๒. เกียรติยศ คือ เวลาได้รับรางวัล ได้รับการยกย่อง มีคนศรัทธา เคารพนับถือ อย่ามัวเมา

๓. บริวารยศ คือ มีแต่พี่ เพื่อน น้อง บริษัทฯ บริวาร ห้อมล้อม ก็อย่ามัวเมา

นี่คือหลุมดำของผู้บริหารประการที่หนึ่ง คือ ยศ ต้องไม่เมายศ เขาให้ยศเรามาเพื่อให้เราทำงาน ไม่ใช่ให้เรามาแล้วมัวเมา ผู้บริหารจำนวนมากพอได้ยศ ได้ตำแหน่งมา มองไม่เห็นหัวเพื่อนที่เคยร่วมต่อสู้ด้วยกันมา ลำบากด้วยกันมา ชุติก็เปลี่ยน สูทก็เปลี่ยน รถก็เปลี่ยน โทรศัพท์ก็เปลี่ยน เปลี่ยนมันทุกอย่าง แม้กระทั่งเพื่อนก็เปลี่ยน คือลืมนั่นเลย พอได้ยศมาแทนที่จะใช้ยศ เป็นบันไดในการทำงานกลับใช้ยศให้เสียทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะว่าเมายศ ฉะนั้นได้ยศแล้ว อย่าหลงเมามัวในยศ

ทรัพย์สิน : เพียงปัจจัย ใช้จุดหมายชีวิต

ทรัพย์สิน ก็คือเงิน เงินไม่ใช่จุดหมายของชีวิต โลกของเราที่วุ่นวายทุกวันนี้เพราะว่าเราคิดผิด เราคิดว่าเงินคือจุดหมายของชีวิต เงินคือพระเจ้า เงินคือศาสดา ฉะนั้น ศาสดาของโลกทุกวันนี้คือเงิน คัมภีร์ก็คือเครดิตการ์ด ใครถือแล้วรู้แจ้งทุกอย่าง พิธีกรรมก็คือรูบรีด ๆ สวากก็คือทั่วโลกที่ใช้บัตรพลาสติกกัน เงินในทัศนะของพระพุทธศาสนาก็คือปัจจัย ไม่ใช่จุดหมาย ใครคิดว่าเป็นจุดหมายแล้วยอมตายเพื่อเงินคนนั้นโง่เขลามาก เวลาเราทำบุญถวายเงินให้พระเรียกว่า ถวายปัจจัย นี่คือวิธีการและท่าทีที่ถูกต้อง พระพุทธองค์บอกว่า เงินก็คือปัจจัย บางครั้งพระองค์ก็ตรัสว่า เงินคืออสรพิษ แต่ในทัศนะของคนทั่วไปเงินคือพระเจ้า เมื่อเข้าใจผิดอย่างนี้โลกถึงได้วุ่นวาย

ฉะนั้นผู้บริหารเมื่อได้อำนาจมาแล้ว เขาให้คุณมาบริหารเงินที่มาจากภาษีอากรของประชาชน คือ เครื่องมือในการบริหารของคุณ อย่าคิดว่านั้นคือเงินของคุณ มันคือมือไม้ให้คุณบริหาร คุณเป็นเจ้าของบริษัท เงินที่ผู้ถือหุ้นลงขันมาให้คุณทำงานก็คือเงินให้คุณทำงาน อย่าคิดว่าเป็นเงินของคุณทั้งหมด ปัญหาที่เกิดขึ้นในบริษัทยักษ์ใหญ่ทั้งหลาย ก็เพราะผู้ถือหุ้นยักษ์ใหญ่ทั้งหลายพากันเอาเงินของผู้ถือหุ้นซิกแซกเข้าบัญชีของตน ไปดูบริษัทใหญ่ ๆ ที่มีปัญหาบริษัท เอนรอน (Enron) ก็ดี บริษัทที่ถูกตรวจสอบก็ดี บริษัทที่เกิดวิกฤตทั้งหลายก็ดี ปัญหาเกิดขึ้นเพราะว่าผู้บริหารทั้งหลายไปซิกแซก

กับเงินของคนอื่น ต้องบอกตัวเองอยู่บ่อยๆ ว่า เงินคือปัจจัย เงินคือ เครื่องมือในการบริหารงาน ไม่ใช่จุดหมายของชีวิต ถ้าเราเข้าใจอย่างนี้ผู้บริหารก็จะใช้เงินเป็นเครื่องมือ ไม่ได้ใช้เงินเป็นเป้าหมาย ถ้าใช้เงินเป็นเป้าหมายเท่าไรก็หายนะเท่านั้น

อำนาจ : หลงอำนาจ ซาติเดือดร์อน

หลุมดำประการที่ ๓ คือ อำนาจ อำนาจนี้สำคัญมาก ๆ เพราะว่ามีเสน่ห์ยวนใจเป็นพิเศษ ใครเสพติดเข้าแล้วก็มักจะวางไม่ลง แม้แต่ในสถานศึกษาบางที่เรามาเรียนด้วยกันอยู่ห้องเดียวกัน บางคนเมื่อได้เป็นหัวหน้าห้อง เริ่มรู้สึกว่ามีอำนาจ บางทีไปทำงานด้วยกัน ไปดูงานต่างประเทศด้วยกัน เป็นตากล้องประจำคณะ นี่ก็มีอำนาจ เพียงแค่กล้องหนึ่งตัวก็ทำให้คนมีอำนาจได้ ดังนั้นถ้ามีอำนาจ ต้องระมัดระวัง

ยศ ทำให้คนเหลิง ก็น่ากลัว ทรัพย์ทำให้คนหลงก็น่ากลัว แต่ไม่น่ากลัวเท่าอำนาจ เพราะคุณมียศ คุณใช้ได้อย่างจำกัด คุณมีทรัพย์คุณใช้ได้อย่างจำกัด แต่ถ้าคุณมีอำนาจคุณจะสั่งให้คนที่มียศ มีทรัพย์มาเป็นลูกน้องคุณก็ได้ อำนาจมันจึงเหนือกว่า ผู้บริหารจะต้องระมัดระวังการใช้อำนาจให้มาก

ทางพุทธศาสนาได้แนะนำหลักการใช้อำนาจไว้ว่า

๑. ต้องได้รับมาอย่างสง่างาม
๒. ใช้อย่างโปร่งใส

๓. ผลลัพธ์คือ เพื่อประโยชน์สุข ของประเทศชาติและประชาชน ส่วนใหญ่

ใครเป็นผู้บริหารแล้วบริหารผิดไปจากตรรกะที่วางเอาไว้ จะไม่ประสบความสำเร็จในฐานะผู้บริหาร เช่นได้มาโดยไม่สง่างาม ใช้ไปอย่างไม่โปร่งใส และผลลัพธ์ก็ไม่เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและคนส่วนใหญ่ ถ้าผิดจากนี้ถือว่าตกหลุมดำของผู้บริหารทันที

ในประวัติศาสตร์ก็มีผู้บริหารที่ใช้อำนาจเปลืองมาก ๆ อยู่หลายคน ขอยกสักตัวอย่างหนึ่ง อุปราษของจีนซีฮ่องเต้ หรือฉินซีฮ่องเต้ คือ ชันที่จ้าวเกา ซึ่งอยู่ใกล้ขีดฉินซีฮ่องเต้มากที่สุด ซ่อนความทะเยอทะยานทางการเมืองของตัวเองเอาไว้อย่างมิดชิด ทำตัวเป็นเพียงขันทีคนหนึ่ง ที่นี่พอฉินซีฮ่องเต้สวรรคต เขาก็จัดการรวบรวมอำนาจในเมืองเอาไว้ทั้งหมด แล้วก็ครองอำนาจร่วมกับบมहाเสนาบดีหลี่ซือ

ต่อมาเขาปฏิวัติท่านหลี่ซือ ซึ่งเป็นคนคิดประมวลอักษรจีนที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ คน ๆ นี้เป็นขุนซือสมองเพชรของฉินซีฮ่องเต้ แต่สุดท้ายก็ถูกขันทีคนนี้ปฏิวัติ แล้วก็ประหาร โอรสองค์โตของฉินซีฮ่องเต้ก็ถูกพระบรมราชองค์การปลอมแล้วก็สั่งประหาร ชันที่คนนี้เป็นผู้สำเร็จราชการหนึ่งเดียวแล้วก็มีฮ่องเต้เด็กเป็นหุ่นเชิด วันหนึ่งชันที่จ้าวเกา ผู้สำเร็จราชการอยากรู้ว่าตัวเองมีอำนาจมากแค่ไหน ในอาณาจักรอันกว้างใหญ่ไพศาลที่จักรพรรดิฉินซียึดมาได้ ในขณะที่ประชุมอยู่ในท้องพระโรง จ้าวเกาให้คนจูงกวางเข้ามาตัวหนึ่ง แล้วถวายแด่

ฉินเอ๋อชื่อฮ่องเต้ฮ่องเต้ถึงแม้จะโหดเหี้ยมบาปบุญญา แต่คงไม่บาปบุญญากระทั่งแยกแยะม้ากับกวางไม่ออก จึงได้รับสั่งกับจ้าวเกาว่า ท่านเสนาบดีเลอะเลือนไปแล้วกระมัง เห็นกวางกลายเป็นม้า แต่จ้าวเกากลัวยืนกรานบอกว่าเป็นม้า แล้วหันไปถามพวกขุนนางว่า ท่านทั้งหลาย ท่านคิดว่า นี่เป็นม้าหรือกวางและม้าตัวนี้มีลักษณะอย่างไร ถูกต้องตามตำราไหม ช่วยกันดูหน่อยสิ

เหล่าเสนาบดีและขุนนางทั้งหลายพากันเกรงกลัวอิทธิพลจ้าวเกา จึงพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าเป็นม้า บ้างก็ว่า ท่านผู้สำเร็จราชการครับ ไม่มีม้าตัวไหนงามไปกว่าตัวนี้แล้วครับ ต้องไม่ลืมว่า แท้ที่จริงมันคือกวาง กวางยืนอยู่ที่ท้องพระโรง คนต่อไปก็บอกว่า นี่ต้องเป็นม้าที่ส่งมาสำหรับท่านผู้สำเร็จราชการโดยเฉพาะ สมแล้วครับกับเดชะบารมีของท่านที่จะได้ม้านี้ไว้ขี่สักตัวหนึ่ง ผู้คนต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันทั้งหมด แกกัเลยดีอกดีใจสั่งปิดประชุม รู้แล้วว่าตัวเองมีอำนาจมากแค่ไหน พอรู้ว่าตัวเองมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด หลังจากนั้นสิ่งที่ตามมาคือ ใช้อำนาจตามอำเภอใจ

หลังจากนั้นจ้าวเกาก็อ้างว่าฉินเอ๋อชื่อฮ่องเต้ประชวรด้วยโรคประสาธน์ จึงสั่งให้เอี้ยนเล่อไปบิบบให้พระองค์สละราชสมบัติ จ้าวเกาจึงคิดจะตั้งหลานชายของฉินเอ๋อชื่อฮ่องเต้แทน เพราะตนไม่กล้าตั้งตนเอง หลายชายฉินเอ๋อชื่อฮ่องเต้ถามว่าจื่ออิง แต่จื่ออิงได้ล่อลวงจ้าวเกาเข้าวังแล้วลวงมือฆ่าทิ้งพร้อมกับประหารเครือญาติอีกสามชั่วโคตรและจากนั้นหลิวปังยกทัพบุกตีเข้านครเสียนหยาง

ประชาชนที่เดือดร้อน พวกนักสู้อสูด สูดท้ายก็มีการล้มราชบัลลังก์
ของจีนซึ่งฮ่องเต้ ที่อุตสาหใ้สู้มาทั้งชีวิต แต่ราชวงศ์มีอายุแค่ ๑๕ ปี
น่าเสียดายใหมกว่าจะรวมรัฐ ๗ รัฐได้ แต่มีอายุยืนแค่ ๑๕ ปี นับว่า
เป็นเรื่องน่าเศร้ามาก เพราะ**ผู้บริหารไม่มีธรรมะในการใช้อำนาจ**

กามารมณ : งานมั่ว ครอบครัวยพัง

หลุมดำประการที่ ๔ คือ กามารมณ คือสิ่งที่ดี สิ่งที่น่ารัก
น่าใคร่ น่าพอใจทั้งหลาย ที่มาทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ตา ต้องการรูปสวยๆ ลูกน้องก็จะหาอะไรสวยๆ มาให้เจ้านายดู

หู อยากฟังเสียงเพราะๆ ลูกน้องที่ฉลาดก็จะหาเพลงบรรเลง
เพราะๆ มาให้เจ้านายฟัง

จมูก ลูกน้องที่ไปประชุมต่างประเทศก็จะไปซื้อน้ำหอมมาให้
เจ้านายก็เคลิ้มไป

ลิ้น ลูกน้องที่อยากจะประจบก็พาเจ้านายไปทานอาหาร
อร่อยๆ ในโรงแรมหรูๆ โดยที่ไม่ต้องเสียอะไรสักบาท ลูกน้องจัดให้

กาย ลูกน้องก็จะไปหาพริตดีน่ารักๆ ทั้งที่จริงก็แก่แล้ว แต่พอ
นำมาเสนอเจ้านายก็ให้ใส่ชุดนักศึกษา เรียนอยู่มหาวิทยาลัยเอกชน
เจ้านายก็ปลื้มลูกน้อง

ใจ เมื่อต้องการอะไร มักมีแต่คนเอาอกเอาใจลูกน้องก็จะไม่
ขัดใจเจ้านายอย่างเด็ดขาด ประเภทที่ชอบพูดว่า ดีครับนาย สบาย
ครับท่าน รับประทานครับผม หรือ วันดีคืนดี ก็บอกเจ้านายว่า นายครับ

เมื่อวานผมเห็นแสงออกจากตัวเจ้านาย นายก็เคลิ้มคิดว่าตัวเองเป็นผู้มีบุญ เห็นไหม หลุมดำประการที่ ๔ คือ กามารมณ์ สิ่งดึงดูดทั้งหลายที่คนใกล้ชิดเรานำมาหว่านล้อมเรา ทั้งทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ถ้าเรารับก็เหมือนปลาที่ไปจับเหยื่อแล้วติดกับ หลังจากนั้นเราก็จะไม่ให้ผู้บริหารอีกต่อไป เราเป็นทาสแล้ว ถ้าลูกน้องไปหาหญิงงามมาให้ ผู้บริหารรับสินบนจากลูกน้อง จากนั้นเป็นต้นไป นกต่อคนนั้นก็จะมีอำนาจเหนือผู้บริหาร นายครับ..เดี๋ยวผมหาให้อีกครับ ที่นี้ดีกว่าเมื่อวานอีกครับ ที่นี้เขาก็สั่งนายได้เลย เขาถึงบอกว่าที่นากลัวที่สุดไม่ใช่ นายกรัฐมนตรี แต่คือรัฐมนตรี ผู้บริหารก็ไม่ใช่ นากลัวหรือกแต่ที่นากลัวที่สุดคือเลขา

เพราะเลขาคือคนที่ทำหน้าที่เป็นรอยต่อระหว่างผู้บริหารกับคนที่จะมาติดต่อ คือคนที่เป็นไซ้ช้อกลาง นี่ศัพท์ใหม่ คนที่เป็นไซ้ช้อกลางถือว่าเป็นคนที่ทรงอิทธิพล ทุกองค์กรคนๆ นี้สำคัญมาก ฉะนั้นผู้บริหารจะเลือกเลขาของท่าน จะเลือกไซ้ช้อกลางก็ต้องดู ต้องเลือกคนที่รู้จักจริงๆ เลือกคนไม่เหมือนการเลือกเสื้อผ้า เลือกกระเป๋า หลุยส์วิตตอง ของพวกนี้มันดูง่าย แต่ดูคนนั้น แม้แต่เงินสี่ช่องได้มีขันที่จ้าวเกาะอยู่ด้วยกันมาทั้งชีวิต จนเงินสี่ช่องได้สวรรคตไปแล้ว ความเลวของขันที่จึงโผล่ออกมา ใช้เวลา ก็ปี.. ทั้งชีวิต

อาตมารู้จักผู้หญิงคนหนึ่ง แต่งงานมีลูก ๒ คน เธอรักสามีมาก ภูมิใจมาก เวลาสอนการบ้านลูก ลูกจำไว้ระยะเวลาที่ลูกจะมีแฟน พ่อของลูก ไม่ว่าจะวัดด้วยมาตรฐานข้างไหน พ่อของลูกดีที่สุดสำหรับแม่

อยู่กันมา ๑๓ ปี พออย่างเข้าปีที่ ๑๔ สามีย้ายโรงงานไปอยู่ต่างจังหวัด ต้องไปคุมงานก่อสร้างที่โรงงานทุกวัน เธออยู่กับลูกที่กรุงเทพฯ ผ่านไป ๓ เดือนเพื่อนโทรมาบอกว่าเธอรู้ไหม สามีของเธอมีกิ๊ก เธอเถียงแทนสามี *อย่ามาพูดเลย อิจจาฉันโช้ใหม่ เห็นเขาอยู่ดีกินดี ถ้าพูดอย่างนี้เธอไม่ต้องมาคุยกับฉัน* ต้องเสียเพื่อนไปเลยหนึ่งคน

ต่อมามีผู้ใหญ่ที่ไปร่วมประชุมเห็นสามีของผู้หญิงคนนั้นก็ก๊ากกับเลขา ก็เลยมาบอกเธอว่า *น้องระวังหน่อยนะมันประหลาด ๆ อย่างไม่รู้ ความรู้สึกของผู้หญิงมันบอก..* แต่เธอก็ยังไม่เชื่อ ใครบอกเธอก็ไม่เชื่อ จนมีเพื่อนคนหนึ่งที่เรียนมาด้วยกัน ถ่ายรูปทางโทรศัพท์มาให้ดู เธอก็ตามไปดูก็ได้พบความจริงว่า เลขาคนนี้เป็นกิ๊กอีกคนหนึ่ง ซึ่งสามีทั้งซื้อบ้าน ซื้อรถ ประเคนทุกอย่างให้อยู่ต่างจังหวัด ให้ทำงานอยู่ที่โรงงานใหม่ พอรู้เรื่องขึ้นมา ก็ทะเลาะกันถึงขั้นขอย่า สามีไม่หย่า เธอบอกว่าทำไม่ไม่หย่า บอกว่าเธอต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง ฉันไม่ยอมให้แบ่งสีฟันร่วมกับคนอื่น สามีบอกว่าที่เลือกคนใดคนหนึ่งไม่ได้ เพราะพี่รักทั้งคู่ แล้วพี่ไม่คิดถึงใจน้องหรือ ก็เพราะพี่คิดถึงพี่ถึงไม่ทิ้งน้อง

สุดท้ายขอย่าไม่หย่า ขอเลิกไม่เลิก เธอก็เลยขอเรียกรับผลประโยชน์เป็นค่าเลี้ยงดู แล้วไม่ขอเกี่ยวข้ออีก ให้สามีมีเมียน้อยได้ แต่ต้องดูแลโดยขอรับเงินด้วยวงเงิน ๑๐๐ ล้านบาท สามีก็ต้องยอมอนุมัติ อยู่มาวันหนึ่งเมื่อลูกเข้ามหาวิทยาลัยเธอก็สอนลูกใหม่ ลูกจำไว้นะ ถ้าลูกจะเลือกสามี เลือกให้ตรงข้ามกับพ่อของลูกทุกอย่าง

เลยนะ ก็มาเล่าให้อาตมาฟังว่า พระอาจารย์คะ ๑๓ ปีที่ผ่านมา จุดเลขที่สุดของเขาไม่ไหลออกมา เขาซ่อนได้อย่างไร ทำไมซ่อนได้ มิดชิด อาตมาก็บอกไปว่าโยม ทางพระเรานี้ เตือนเอาไว้หลายอย่าง ว่าอย่ารีบ คือ

๑. ขึ้นเขาอย่ารีบ   ถ้ารีบเดี๋ยวตก
๒. เรียนหนังสืออย่ารีบ   ถ้ารีบมากรู้ไม่จริง
๓. เลือกรุ่นอย่ารีบ   ถ้ารีบได้คนดีไม่จริง
๔. สร้างเนื้อสร้างตัวอย่ารีบ   ถ้ารีบไม่มั่นคง

พระท่านพูดไว้มันจริงไหม เพราะว่าธรรมชาติเดิมแท้ของคนกว่าจะแสดงออกจะต้องดูกันทั้งชีวิต มันกินเวลานานขนาดนี้ นี่ก็เป็นหลุมดำนะ เชื่อใครง่าย ๆ ไม่ได้ นั่นจึงเป็นเหตุให้โบราณบอกไว้ว่า จะสร้างอนุสาวรีย์ให้ใครถ้าไม่ตายอย่าสร้าง

ในประเทศสาธารณรัฐเช็ก ที่อาตมาไปสอนวิปัสสนาเวลานั้น ที่กรุงปาร์ก จะมีสุสานอยู่แห่งหนึ่ง เขารวมบุคคลคนที่ถือว่าสุดยอดที่สุดจากทุกสาขาอาชีพไปอยู่ในนั้น ยกเว้นสาขานักการเมือง อาตมาถามมัคคุเทศก์ว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น เขาบอกว่านักการเมืองถึงตายแล้วก็อย่าเพิ่งสร้างอนุสาวรีย์ให้ ต้องผ่านไป ๒๐ ปีก่อน ต้องมั่นใจว่าตรวจสอบทรัพย์สินแล้วไม่ซ่อนที่ใดเลย ค่อยสร้างให้ นี่คือที่ประเทศสาธารณรัฐเช็ก

ถามว่าทำไมเป็นเช่นนั้น เพราะว่าธาตุแท้ของคนนั้นซ่อนอยู่ลึกมาก บางคนซ่อนอยู่ในไขกระดูก ผู้บริหารเวลาดูคนต้องดูให้ลึกซึ้ง

ใช้เวลานานมาก แล้วก็กามารมณนี่ก็เป็นเรื่องที่อันตรายมากสำหรับผู้บริหาร มักถูกใช้เป็นเครื่องมือ จีนถึงขนาดขนานนามผู้หญิง ๔ คน ว่า ๔ หญิงงามล่มเมือง จำได้ไหม กล่าวถึงความงามของพวกนางถึงขั้นที่ว่า

มัจฉาฉวมวาริ

ปากษิตกนภา

จันทร์หลบโฉมสุดา

มवलผลกาละอายนาง

มัจฉาคือปลา แม้อยู่ในน้ำก็ถึงชั้นจมน้ำ ปากษิตคือนกถึงชั้นตกนภา แม็ดดวงจันทร์ก็ยังไม่กล้าไผ่ลงหน้า ผลาคือดอกไม้ก็ถึงชั้นไม่กล้าบานเผชิญหน้า นี่แค่ไซซีและหยางกู่ยเฟย ๒ คนเท่านั้น ถ้ามีเตียวเสียนและหวางเจาจินมาเพิ่ม จีนต้องล่มแน่ๆ เพราะสี่คนนี้เป็นสี่หญิงงามล่มเมือง

ฉะนั้นผู้บริหารทั้งหลาย จะต้องระมัดระวัง ยศ ทรัพย์ อำนาจ กามารมณ ซึ่งกามารมณอันตรายมาก เป็นไฟเย็น จะไม่ทำลายซึ่งๆ หน้า เป็นศัตรูที่แฝงมาในร่างของมิตร ถ้าเป็นศัตรูที่มาในร่างของศัตรู เห็นแล้วป้องกันได้ แต่ถ้าเป็นศัตรูในคราบของมิตร บางที่เราเชื่อเชิญเข้ามาอยู่ในบ้าน มาเป็นหุ้นในบริษัท ในองค์กร ในธุรกิจ พอรู้ได้รู้ฟุ้งทุกอย่างออกไปตั้งบริษัทใหม่ แล้วก็หันหน้ามาเผชิญหน้ากัน อย่างเช่น ข้าวหอมมะลิ เดิมเรียก จัสมิน ฝรั่งไปปรับปรุงสายพันธุ์ แล้วเรียกว่า จัสเมน เห็นไหม ฉะนั้นคุณต้องดูให้นานจริงๆ

ชื่อเสียง : คนเก่งกว่าเราก็มีย

หลุมดำประการสุดท้าย คือ ชื่อเสียง ผู้บริหารที่มีชื่อเสียงประสบความสำเร็จแล้วก็ต้องระวัง เพราะผู้บริหารบางคนประสบความสำเร็จแล้วสบายใจแล้ว ลอยตัวแล้ว ใช้เวลาทั้งหมดเดินสายปาฐกถา เผยเคล็ดลับ มัวแต่ไปเผยเคล็ดลับให้ ที่อื่นเขาก็รู้หมด เขาก็ทำตามสุดท้ายไปได้ดีกว่า เพราะผู้บริหารประมาท คิดว่าตัวเองมีชื่อเสียงเป็นมือหนึ่งแล้วลืมนึกว่า ทั่วโลกอาจจะมีคนอย่าง แอนดรูว์ คาร์เนกี รวยที่สุดในสมัยโนน เราก็คิดว่าสุดๆ แล้ว จอห์น ดี ร็อกกี เฟลเลอร์ สูดยอดมหาเศรษฐีอเมริกัน อัลเฟรด โนเบลผู้ก่อตั้งรางวัลโนเบล เหล่านี้คืออภิมหาเศรษฐีของโลก แล้วโลกนี้คิดว่ามันจบแล้ว แล้วลืมนึกว่ามีคนเหล่านั้นอีก อย่าง บิลล์ เกตส์ เจ้าของไมโครซอฟต์ วอร์เรน บัฟเฟตต์ มหาเศรษฐีผู้ใช้ชีวิตพอเพียง ลืมนึกว่ายังมีคนอย่าง เฉลียว อัญญา เจ้าของกระทิงแดง ธนินท์ เจียรวนนท์ เจ้าสัวซีพี หรือเจริญ สิริวัฒนภักดี เห็นไหม วันหนึ่งถ้าผู้บริหารประสบความสำเร็จอย่าเพิ่งล้าพองใจ ล้าพองใจเมื่อไรความหายนะก็มาเยือนเมื่อนั้น

ทั้ง ๕ ประการนี้ก็คือหลุมดำของผู้บริหารมืออาชีพที่จะต้องตระหนักรู้และต้องระมัดระวัง

เก่งบริหารงาน อย่าลืมบริหารชีวิต

ประเด็นสุดท้ายก็คือ ผู้บริหาร อาจจะประสบความสำเร็จ ในฐานะผู้บริหารมืออาชีพในองค์กร ในธุรกิจ ในบริษัท ในสถาบัน ในประเทศ แต่ถ้าท่านยังไม่ประสบความสำเร็จในฐานะที่เป็นมนุษย์ ท่านก็ยังมีลมเหลว ฉะนั้นผู้บริหารตัวจริงเสียงจริงต้องประสบความสำเร็จได้ใน ๒ สถาน คือ

๑. ประสบความสำเร็จในฐานะของผู้บริหาร
๒. ประสบความสำเร็จในฐานะที่เป็นมนุษย์

เพราะแท้ที่จริงท่านเกิดมาเพื่อเป็นมนุษย์ การเกิดมาเป็น ผู้บริหารเป็นสิ่งที่ตามมาภายหลัง คำว่า ผู้บริหาร มนุษย์สร้างขึ้น เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว ไม่เคยทำงานหนักเหมือนคนไทยสมัยนี้ มนุษย์ สมัยนี้ทำงานหนักมาก เรามีโทรศัพท์ เรามีรถไฟฟ้า เรามีเครื่องบิน เราติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายมาก แต่เคยสังเกตไหมว่า เราเห็นห่างกัน มากขึ้น เราไม่ได้นั่งกินข้าวด้วยกัน ไม่ได้นั่งดูหนังด้วยกันแล้ว เราไม่

ได้ไปพักผ่อนในต่างจังหวัดด้วยกันแล้ว ทั้งๆ ที่เทคโนโลยีมันเพิ่มขึ้น
แต่วันเวลาดี ๆ ระหว่างเรากับครอบครัวมันหายไป นี่แหละคือความ
เป็นมนุษย์ที่เราอาจจะหลงลืมไป ฉะนั้นผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ
ในการบริหารงาน อย่าลืมประสบความสำเร็จในการบริหารชีวิตด้วย

มีผู้บริหารคนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในสหรัฐ
อเมริกา ประสบความสำเร็จในองค์กรมาก ๆ จนกระทั่งว่า วารสาร
ชั้นนำ นิตยสารชั้นนำเขียนถึงผู้ชายคนนี้ แต่พอกลับเข้าบ้านลูกเมีย
ไม่มีความสุข เพราะว่าเขาหัวใจเข้าออกเป็นงานทั้งหมด จนวันหนึ่ง
ภรรยาไปหาที่ทำงาน ยืนคำขาดว่า พี่ ที่น้องแต่งงานก็อยากแต่งงาน
กับผู้ชายที่เป็นสามีนะ ไม่ได้อยากแต่งงานกับผู้บริหารแบบนี้ อย่างวันเกิดลูก
พี่ก็ติดประชุม อย่างเมื่อวานวันครบรอบแต่งงานพี่ก็ติดประชุม
พี่จะว่างวันไหน วันน้องตายพี่จะว่างไหม

สามีกำลังเซ็นเช็คอยู่ รู้สึกไม่มีอารมณ์ที่จะเซ็นต่อไป วาง
ปากกา แล้วถามว่า เธอจะให้พี่ทำอะไร ภรรยาถามว่าแล้วพี่จะใช้
ชีวิตอย่างนี้อีกนานไหม สามีก็บอกว่า ที่พี่ทำทุกอย่างทุกวันนี้ก็เพื่อ
ลูกกับเธอนะ แล้วพี่เคยถามน้องกับลูกไหมว่าต้องการอะไร น้องไม่ได้
ต้องการเงินขนาดนี้ น้องต้องการเวลา น้องต้องการพ่อของลูก น้อง
ต้องการสามี น้องต้องการอยากไปพักผ่อนเมืองนอก แล้วที่พี่ให้มา
มันคือเงิน ลูกเกิดมาอีก ๑๐ คนก็ยังใช้ไม่หมด แต่เวลาพี่ไม่เคยมีให้
น้องเลย พี่ต้องเปลี่ยนนะถ้าพี่ไม่เปลี่ยนก็เลิก สามีบอกถ้าอย่างนั้น
๕๕ พี่เกษียณ ฝ่ายภรรยาดีใจมาก ถามว่านี่พี่เท่าไร สามีบอก ๕๐

ภรรยาว่ามันไกลไปพี่ สามิตรองเครื่องทางแล้วกัน ๕๓ ภรรยาตอบตกลงก็ได้น้องจะรอ ภรรยาจูงแขนลูกกลับไปขึ้นรถ

อีก ๒ เดือนต่อมา สามิไปเจรจาธุรกิจที่ต่างรัฐ เกิดประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตในซากรถ แต่ก่อนจะเสียชีวิตนั้น คืนนั้นเขาคุยกับภรรยา นั่งจิบกาแฟด้วยกัน หลังจากที่เอาลูกเข้านอน สามิบอกภรรยาว่า น้อง ที่พี่ทำทุกวันนี้นั้นมันเป็นโอกาส คนรุ่นพี่ กว่าจะขึ้นมาเป็น CEO บริษัทข้ามชาติ มีก็คนที่ทำได้ แล้วบริษัทของเราถ้าขาดพี่ ๓ วัน มันไปต่อไม่ได้ น้องต้องเข้าใจนะ ถ้าพี่อยู่ บริษัทอยู่ ถ้าพี่ไม่อยู่ ๓ วัน มันก็เจ๊ง พูดเสร็จเขาก็ขอตัวเข้านอน เชื้อใหม่ หลังจากเขาประสบอุบัติเหตุภายใน ๓ วัน เท่านั้นเอง ผู้บริหารสูงสุดของบริษัทเขาโทรศัพท์มา ขอแสดงความเสียใจด้วยนะ และไม่ต้องกังวลนะเพราะทางบริษัท ได้หาผู้บริหารคนใหม่มาแทนสามิคุณได้แล้ว ภรรยาร้องไห้แทบล้มประดาตาย ภรรยาบอกว่าอยากให้มีสามิได้ฟังผู้บริหารพูดถึงเขาจังเลย ตัวเขาต้องตายเพื่อบริษัทแท้ ๆ แต่บริษัทพร้อมจะหาคนใหม่มาบริหารแทน

สิ่งที่ได้รับคืออะไร คือการมายืนเคารพศพวันสุดท้ายแค่นั้นเอง ที่ผู้บริหารสูงสุดทำได้ แต่ผู้ชายคนนี้ให้ตัว ให้หัวใจ ให้ชีวิตทั้งชีวิตกับบริษัทฯ ฉะนั้นเรื่องนี้คงเป็นอุทธาหรณ์ได้เป็นอย่างดี อยากให้คิดว่าในฐานะที่เราประสบความสำเร็จในฐานะของผู้บริหาร แล้วในฐานะความเป็นมนุษย์เราประสบความสำเร็จกันบ้างไหม เราเป็นพ่อที่ดีได้ไหม เราเป็นแม่ที่ดีได้ไหม เราเป็นลูกที่ดีได้ไหม เราเป็นเพื่อนที่ดี

ได้ไหม คุณดีกับคนทั้งโลกอย่าลืมคุณต้องดีกับตัวเองด้วย ร่างกายที่เราใช้เขาอยู่ เขามีวาระเหมือนกัน ยาคุยังเขียนติดข้างๆ ว่าหมดอายุเมื่อไร แล้วเราเคยสังเกตไหมว่า วันหมดอายุติดอยู่ตรงไหนในตัวเรา บริหารทุกอย่างอย่าลืมกลับมาบริหารตัวเราเอง ถ้าประสบความสำเร็จในฐานะผู้บริหารแต่ประสบความสำเร็จล้มเหลวในฐานะที่เป็นมนุษย์ก็ถือว่าประสบความสำเร็จเพียงด้านเดียว

เมื่อใดก็ตาม ถ้าท่านประสบความสำเร็จในฐานะผู้บริหาร ท่านต้องประสบความสำเร็จในฐานะมนุษย์ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย จึงจะได้ชื่อว่าประสบความสำเร็จในฐานะผู้บริหารอย่างแท้จริง ฉะนั้น ก็อยากจะสรุปด้วยการให้หลักการกับผู้บริหารว่า **การทำงานประสานกับคุณภาพชีวิตคือผลสัมฤทธิ์ของนักบริหารมืออาชีพ**